

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

**2025 YILI
ERZURUM İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
FAALİYET RAPORU**

Ocak 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
TABLolar	3
ŞEKİLLER	4
İL MÜDÜRÜ SUNUŞU	5
I) GENEL BİLGİLER	6
A. MİSYON VE VİZYON	1
B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	2
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	7
1. İlin Genel Tarımsal Görünümü	7
2. Teşkilat Yapısı	8
3. Fiziksel Yapı	9
4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı	10
5. İnsan Kaynakları	11
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	12
II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	13
A. SUNULAN HİZMETLER	14
1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	14
2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	17
3. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	25
4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	34
5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	39
6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	39
7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	46
8. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	49
9. Diğer birimler	50
B. MALİ BİLGİLER	52
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	52
2. Mali Denetim Sonuçları	54
III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	55
IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER	59
V) EK TABLOLAR	62

TABLolar

Tablo 1: Bina Varlığı	9
Tablo 2: Araç Durumu.....	9
Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)	10
Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı	11
Tablo 5: Erzurum Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları.....	14
Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları	14
Tablo 7: Tütün ve Alkol İşlem Dağılımı	15
Tablo 8: Erzurum İli Tarla Bitkileri Verileri.....	17
Tablo 9: Erzurum İli Meyve Üretim Verileri	18
Tablo 10: Erzurum ili Sebze Üretim Verileri	18
Tablo 11: Bitkisel Üretime Yönelik Destekleme Dağılımı	19
Tablo 12: Organik Bitkisel Üretim Verileri	20
Tablo 13: Organik Arıcılık Verileri	20
Tablo 14: Tohumculuk Çalışmaları Dağılımı	23
Tablo 15: 2025 Yılı Sertifikalı Tohumluk Üretim Bilgileri	23
Tablo 16 Sözleşmeli Bitkisel üretim verisi.....	24
Tablo 17: Erzurum İli Hayvan Varlığı	25
Tablo 18: Erzurum İli Tarımsal İşletmelerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı.....	26
Tablo 19: Hayvancılık Desteklemeleri (Ödeme yılına göre).....	27
Tablo 20: 2025 Yılı Erzurum Aşılama Sayıları	28
Tablo 21: 2025 Yılı Erzurum İli Mihrak Sayıları.....	29
Tablo 22: UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları.....	31
Tablo 23: Su ürünleri Tesisleri ve Kapasiteleri.....	32
Tablo 24. 2025 Yılı Kesinleşen İşlenmeyen Tarım Arazisi Verileri.....	35
Tablo 25: Hibe Sözleşmesi İmzalayan Yatırımcıların İlçe Bazlı Dağılımı.....	39
Tablo 26: Ödemesi Yapılan İlçe Bazlı Dağılımı	39
Tablo 27: Basınçlı Sulama Sistemi Yatırımcıların İlçe Bazlı Dağılımı	40
Tablo 28: Erzurum İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı.....	40
Tablo 29: Erzurum ili TARSİM verileri.....	43
Tablo 30: CİMER Aracılığıyla Yapılan Başvuru Sayıları	44
Tablo 31: Erzurum İli Mera Tespit, Tahdit, Tahsis Çalışmaları	46
Tablo 32: Uygulaması Biten Islah Projeleri Faaliyetler	47
Tablo 33: Uygulaması Devam Eden Islah Projeleri Faaliyetler	47
Tablo 34: Tahsis Amacı Değişikliği Kapsamında Yapılan İşlemler	47

Tablo 35: Erzurum İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu	52
Tablo 36: Erzurum İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi	52
Tablo 37: Erzurum İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)	53
Tablo 38: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılımı	63
Tablo 39: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılımı	66
Tablo 40: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet).....	71
Tablo 41: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı.....	72

ŞEKİLLER

Şekil 1: Erzurum İli Siyasi Haritası.....	7
Şekil 2: İstihdam Dağılımı (2024)	25

İL MÜDÜRÜ SUNUŞU

Tarım sektörü insanın temel ihtiyacı olan gıdanın ana kaynağıdır. Bu sektörde her zaman temel hedef doğal dengeyi, toprak ve suyu merkeze alan, üretimde yeterli, sağlıklı, güvenilir ve besleyici gıda arzını sürdürülebilir kılmak olacaktır.

Dünyada enerji ve gıda küresel politikalara etkisi büyük olan iki ana unsurdur. Gıdanın kaynağı tarım politikalarının geniş bir etki alanına sahip olması nedeniyle, ülkelerin siyasal, ekonomik ve sosyal politikalarının en önemli unsuru konumundadır.

Erzurum ili bünyesinde yüz ölçümünün %61'inden fazlasını oluşturan çayır mera varlığı, tarımsal anlamda koruma altındaki beş büyük ovası, 1,8 milyonun üzerindeki büyükbaş ve küçükbaş hayvan

varlığı, geçmişten gelen hayvancılık kültürüne sahip işletme yapıları ile tarım ve hayvancılık Erzurum ili için katma değere dönüştürülmeye açık değerli bir maden durumundadır.

Erzurum ilinde, coğrafi konumu, iklimi, ekolojik yapısı, sosyokültürel yapısı ile tarımsal faaliyet bir zorunluluk olagelmıştır. Bu zorunluluk, ilin gerek sosyal gerekse ekonomisinde ana bileşen olmuştur. Erzurum ilinde tarım ve hayvancılık sadece tarım teşkilatının veya tarım sektörü bileşenlerinin ilgi alanında olmayıp günlük yaşamın, ulaşımın, iş gücünün, sanayinin, eğitimin, yerel yönetimin, sivil toplum kuruluşlarının, finans ve ekonominin faaliyetlerinde bütünleştikleri, analiz etmek zorunda oldukları bir sektördür. Bu bütünleşmede, doğal kaynak ve insan kaynağı başta olmak üzere sahip olunan tüm potansiyelleri kullanabilmek için çalışmaktayız.

Çalışmalarımız Türkiye Yüzyılı yaklaşımındaki “Geleceğimiz Ortak” yaklaşımı ile il bölge ve ülke tarım ve hayvancılığına katkı sunmak adına bitkisel üretimdeki çiftçimizle, hayvansal üretimdeki yetiştiricimizle, üretimde sanayicimizle katma değer yaratma heyecanındayız. Üniversitelerimizle bilimsel tabanlı yaklaşımla, yerel yönetim kurum ve kuruluşlar ile iş birliğinde hedeflerimiz için çalışıyoruz.

Bu kapsamda günümüzün ve geleceğin zorluklarına; Üretim Planlaması, su merkezli planlama gibi yaklaşımlar ile sahip olduğumuz üretim gücüyle birlikte sürdürülebilirlik, verimlilik, kalite, kayıtlılık ve sektöre yatırımı artırarak Erzurum ve ülke tarımına katkı vermeyi sürdüreceğiz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN liderliğinde Bakanımız İbrahim YUMAKLI ve Sayın Valimiz Mustafa ÇİFTÇİ' nin desteklerinde; planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluştururken, kırsal alanların yaşam kalitesini ve refah seviyesini artıracaktır.

Müdürlüğümüzün faaliyetlerini gelecek dönemde de aynı titizlik ve gayretle sürdüreceğiz. Bu minvalde düzenlenmiş olan 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nu değerli kamuoyunun bilgisine sunar, emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Alpaslan KENGER

Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürü

I) GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Tarım ve Orman Bakanlığı 2024-2028 Plan döneminde;

Misyonumuz;

“Tarım, orman ve su kaynakları ile doğal ekosistemleri koruyarak verimli ve sürdürülebilir tarımsal üretimi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimi ve kırsal kalkınmayı sağlamak amacıyla politikalar belirlemek ve uygulamak”

Vizyonumuz;

“Türkiye Yüzylında; tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek”

Temel Değerlerimiz;

- Bilimsellik
- Erişilebilirlik
- Kayıtlılık, saydamlık, hesap verebilirlik ve güvenilirlik
- Sürdürülebilirlik
- Verimlilik ve kalite
- Hizmet ve paydaş odaklılık
- Ulusal stratejilere uyumluluk
- İşbirliğine açıklık ve katılımcılık
- Yetkinlik
- Tarımsal üretimi artırmak için sektöre yatırım

olarak belirlenmiştir.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

İl Müdürlüğümüz Bakanlığımızın Taşra Teşkilatının, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergesi kapsamında,

- Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
- Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
- Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
- Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü
- Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü
- Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
- Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

olmak üzere 8 şube müdürlüğü tarafından iş ve işlemlerini yürütmektedir.

Erzurum ilinin büyükşehir olması nedeni ile hizmetler merkez ve 20 ilçe teşkilatınca il genelinde yürütülmektedir.

İl Müdürlüğümüzün görev tanımı,

- a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,
- b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,
- c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleştirilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile iş birliği yapmak,
- ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla iş birliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,
- d) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
- e) Tarım ürünlerinin işlenip değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,
- g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,
- ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,

- h) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- i) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,
- ı) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik gibi merkezleri yönetmek; özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,
- j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek
- k) Özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,
- l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,
- m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- n) İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek,
- o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,
- ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet-makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,
- r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin

artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldirmek, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.

s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,

ş) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkânlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

t) Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,

u) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,

ü) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

v) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,

y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,

y) Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,

z) Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,

aa) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin il ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

bb) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,

cc) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,

çç) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,

dd) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda

projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek.

ee) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,

ff) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,

gg) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,

hh) İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,

ıı) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,

ii) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

jj) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

kk) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

ll) İlde bulunan toprak-bitki –sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

nn) Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,

oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

pp) İlde kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,

rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri

yapmak,

ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,

şş) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak, tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.

uu) Sivil savunma, afet, acil durum, seferberlik ve savaş hali ile koruyucu güvenlik hizmetlerini mevzuata uygun olarak sivil savunma uzmanları eliyle yürütmek.

üü) Kırsal alanda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılımını ve istihdamını sağlamak, kadın örgütlerini ve girişimci kadınları desteklemek, kırsalda kadının konumunu iyileştirmek, fiziksel ve sosyal çevre ile olan ilişkilerini düzenlemek ve kapasitesini artırmak için gerekli çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.

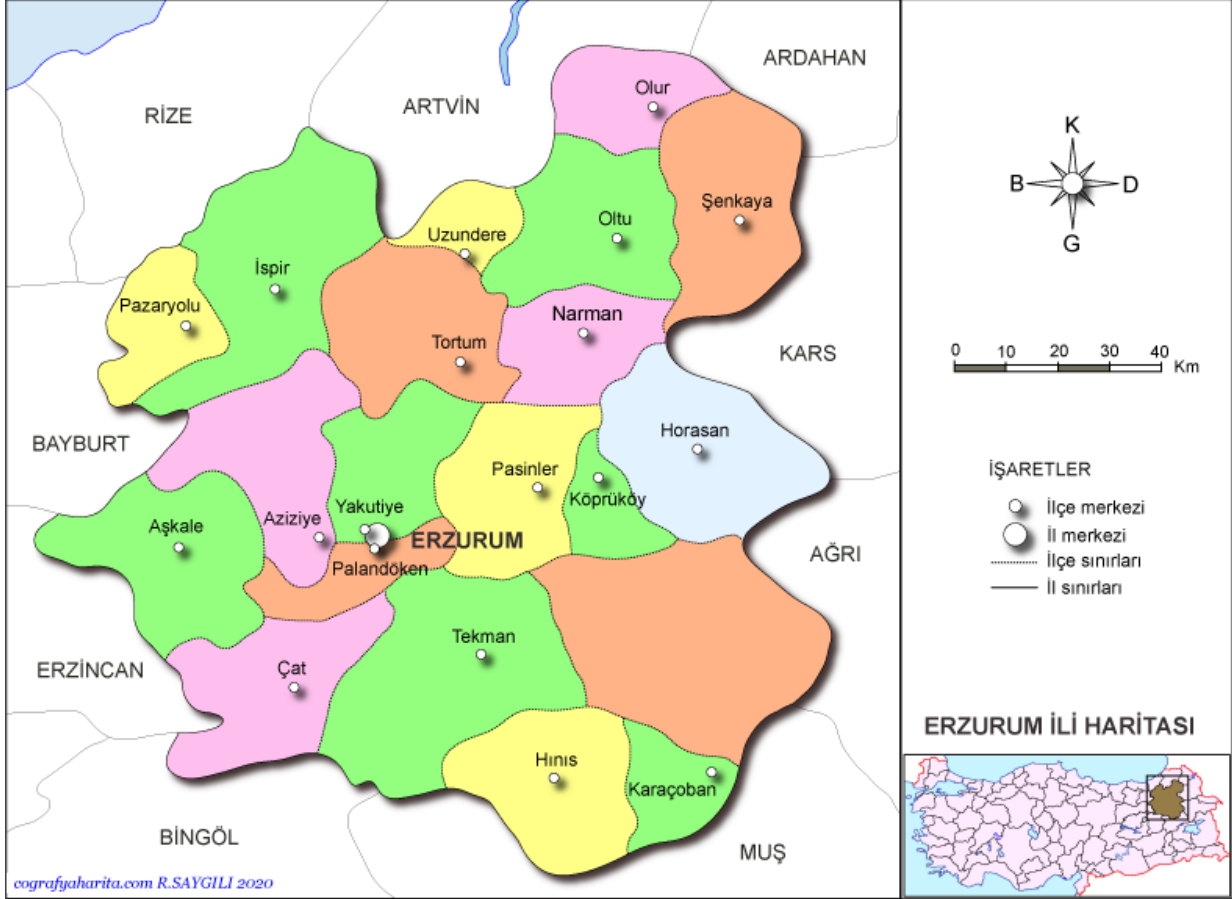
vv) (Ek: 28.8.2015 tarihli ve 38 sayılı Olur) İlçe müdürlüklerinin kurulmadığı yerlerde bu Yönerge ile belirlenmiş görevlere ilişkin iş ve işlemleri yapmak,

yy) Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. İlin Genel Tarımsal Görünümü

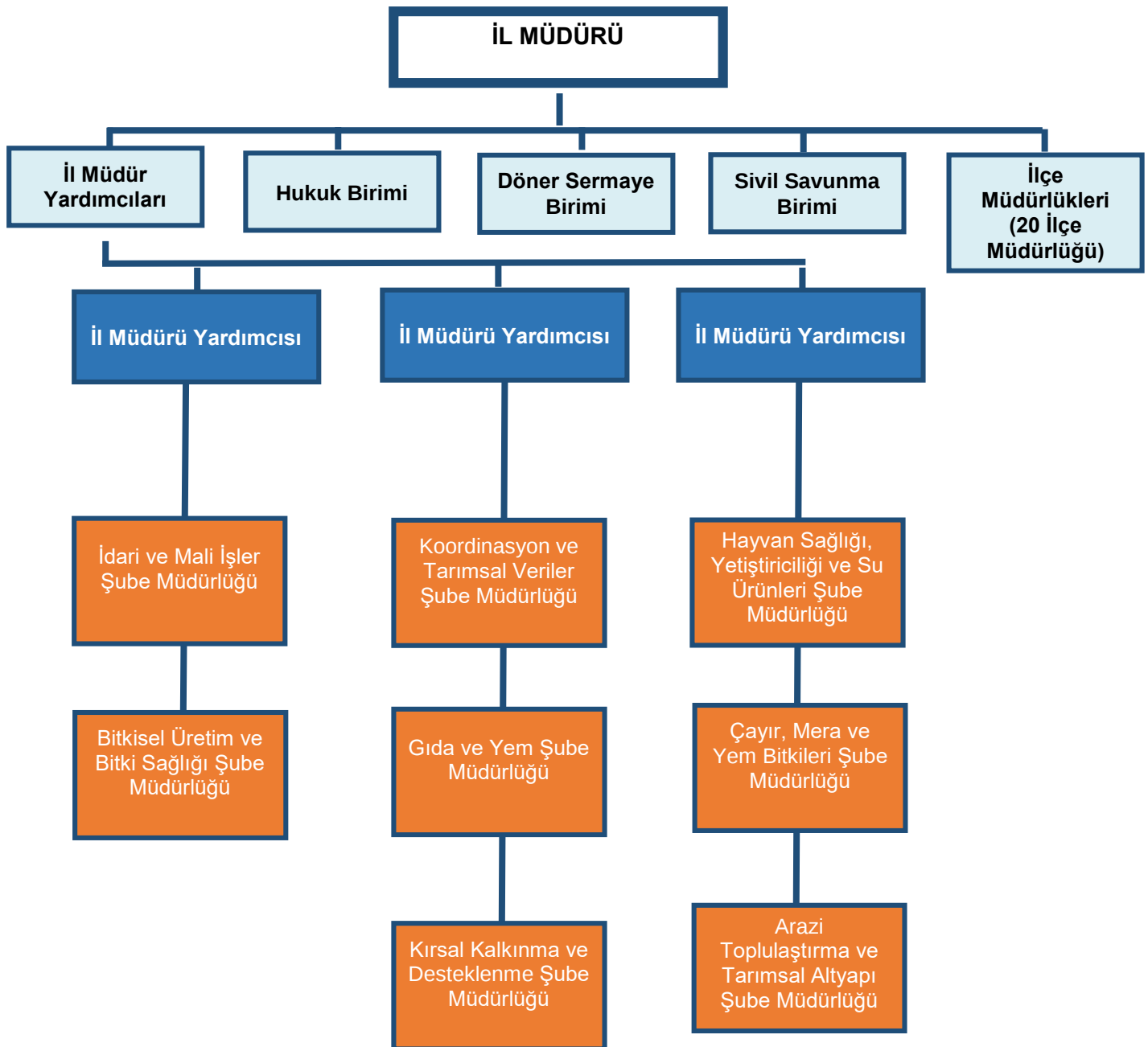
Şekil 1: Erzurum İli Siyasi Haritası

Kaynak: http://cografyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari2.html

• Nüfus (TÜİK)	: 745 bin kişi
• Yüzölçümü	: 25.000 bin dekar
o Orman Alanı (TÜİK)	: 3.496 bin dekar (Yüz ölçümünün %14)
o Toplam Tarım Alanı (TÜİK)	: 4.723 bin dekar (Yüz ölçümünün %19)
o Çayır-Mera Alanı (TÜİK)	: 15.042 bin dekar (Yüzölçümünün %60)
o Diğer (Yerleşim alanı vb)	: 1.743 bin dekar (Yüz ölçümünün %7)
o Sulamaya Açılan Alan (DSİ)	: 2.023 bin dekar
• Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (2024 TÜİK)	: 240,331 Milyon TL
• Tarımsal Hâsıla (2024 TÜİK)	: 35,775 Milyon TL
• İhracat (2025 TÜİK)	: 1.156 Milyon TL (11 ay)
• Tarımsal İhracat (2025 TÜİK)	: 215 Milyon TL (11 ay)

2. Teşkilat Yapısı

3. Fiziksel Yapı

İl Müdürlüğümüzün merkezde 2, ilçelerde 16 adet olmak üzere toplam 18 adet hizmet binası bulunmaktadır. Ayrıca yemekhane, lojman, oluşan 99 adet sosyal tesise sahiptir.

Tablo 1: Bina Varlığı

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
İl Müdürlüğü	Ana Hizmet Binası	644,62 (B + Z 2 Kat) İki Bina	1964	Hazine
	Lojman	534,64 (B + Z 3 Kat) (Z 4 Kat) İki Bina 19 daire	15.06.1984	Hazine
İlçeler Toplam *	Hizmet Binası	18 adet		
	Lojman	80 adet		

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 36) içerisinde verilmektedir.

İl Müdürlüğümüzün merkezde 23 ilçelerde 61 adet olmak üzere toplam 84 adet hizmet aracı bulunmaktadır.

Tablo 2: Araç Durumu

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
İl Müdürlüğü				-	
Makam Aracı	2018	1	1	-	1
Binek	2020	1	1	-	1
Binek	2000	1	-	-	1
Binek	2011	1	-	-	1
Arazi Binek	2025	1	-	-	1
Camlı van	2014	1	-	-	1
Camlı van	2015	1	-	-	1
Camlı van	2023	2	-	-	2
Camlı van	2024	1	1	-	1
Camlı van	2025	2	2	-	2
Kamyon	2010	1	-	-	1
Kamyon	2011	1	-	-	1
Traktör	1989	2	-	-	2
Minibüs	2011	2	-	-	2
Pikap	1988	1	-	-	1
Pikap	2012	1	-	-	1
Pikap	2017	1	-	-	1
Pikap	2024	1	1	-	1
Pikap	2023	1	1	-	1
İlçeler Toplam *		34	23	4	61
Genel Toplam		50	30	4	84

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 37) içerisinde verilmektedir.

4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bakanlığımızın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş süreçlerine uygun olarak bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi, internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları, bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zekâ ve büyük veri alanlarında çalışmalar yürütülmektedir

Ayrıca İl Müdürlüğümüz merkez ve ilçelerde sahip olduğu donanım araçlarına ve teknolojik kaynaklara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)

Malzemenin Adı	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
Masaüstü Bilgisayar	206	401	607
Dizüstü Bilgisayar	28	123	151
Tablet Bilgisayar	17	36	53
Yazıcı	92	277	369
Faks	1	16	17
Fotokopi Makinesi	1	47	48
Projeksiyon Cihazı	1	18	19
Tarayıcı	8	59	67
Telefon	70	208	278
Modem	2	22	24
Fotoğraf Makinesi	4	5	9
Kamera	20	76	96
Video	0	3	3

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 38) içerisinde verilmektedir.

5. İnsan Kaynakları

İl genelinde 410 memur, 59 işçi ve 114 4/B sözleşmeli olmak üzere toplam 583 personel görev yapmaktadır.

Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

ÜNVAN	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
İl Müdürü	1	-	1
İl Müdür Yardımcısı	3	-	3
Şube Müdürü	8	-	8
İlçe Müdürü	-	20	20
AVH	2	-	2
GİH	13	25	38
THS	106	130	236
SHS	19	77	96
YHS	3	3	6
4/B Sözleşmeli	14	100	114
İşçi	24	35	59
Hizmet Alımı (Şoför vb.)	-	-	-
Toplam	193	390	583

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı

Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 39) içerisinde verilmektedir.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, kurumumuz tarafından sunulan bütün hizmetler ve bu hizmetlerin standartları belirlenmiş ve kurum girişine görülebilir yerde panolarda asılmıştır.

- İl Müdürlüğümüzde 2025 yılında (Faaliyet Raporuna esas yıl içerisinde) 42 risk mevcut olup 42 riskte iyileştirme yapılmıştır. Faaliyetler içinde 42 risk devam etmekte olup, ayrıca 7 sürecimiz mevcuttur.
- İç kontrol sistemin oluşturulması ve faaliyetlerin sürekli sürdürülebilirliği açısından her birimden birer personel görevlendirilerek Proje ve Risk Ekibi oluşturulmuştur.
- Her yılın sonunda tüm birimlerin risklerini belirlenerek risk ekibi tarafından analiz ve değerlendirilerek İKS de onaylayarak Bakanlığımıza gönderilmiştir
- Kurumumuzun İKS faaliyetlerine ilişkin Uyum Eylem Planı (UEP) ve soru izleme formu yılda 2 dönem halinde (Haziran-Aralık) aylarında güncellenerek bakanlığımıza gönderilmiştir.
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerden 7 uyum sağlanmıştır. Haziran ve Aralık aylarında Uyum Eylem Planının uygulama sonuçlarının izlenmesi yapılarak Strateji Geliştirme Başkanlığına raporlanmıştır.
- Personel görev tanımlarına ilişkin revizyonlar yapılmıştır.
- İç kontrol sistemi hakkında 1 adet eğitim verilmiştir.
- İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir.
- İç Kontrol Sistemi güncelleme çalışmalar devam etmektedir.

II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. SUNULAN HİZMETLER

1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü

1.1. Gıda Denetim ve Denetçi Sayıları

2025 yılı içerisinde 723 adet gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler üreten iş yerlerine 76 kontrol görevlisi tarafından 2.187 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 5.168 adet gıda satış ve toplu tüketim yeri gıda işletmelerine 15.992 denetim gerçekleştirilmiştir. İlimizde 2025 yılı içerisinde 6.166 adet gıda ve yem işletmesine toplam 18.643 denetim yapılmıştır.

Gıda denetim çalışmaları 14'ü il merkezinde olmak üzere toplamda 76 kontrol görevlisince yürütülmekte olup, 15'i merkezde olmak üzere il genelinde kontrol görevlisi sayı 114'tür.

1.2. Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

İl genelinde 6.166 işletme bulunmakta olup işletmelerin dağılımları aşağıdadır.

Tablo 5: Erzurum Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

İlçeler	Satış Toplu Tüketim İşletme Sayıları	Yem İşletme Sayıları	Üretim İşletme Sayıları	Diğer İşletmeler	Toplam İşletme Sayıları
Merkez ilçeler (Yakutiye, Palandöken, Aziziye)	2.942	84	520	110	3.656
Diğer ilçeler	2.002	205	202	101	2.510
TOPLAM	4.944	289	722	211	6.166

1.3. Konularına Göre Denetim Sayıları

İl genelinde denetim çalışmaları kapsamında 18.643 denetim hizmeti yürütülmüştür.

Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları

Denetim Sebebi	Denetim Sayısı
Diğer	5.145
Gıda İşletmeleri için Riske Dayalı Denetim (Rutin)	11.955
İzlenebilirlik Denetimi	11
Alo 174 Denetimi	655
CİMER Denetimi	110
Bakanlık/İl/UKİP Yıllık Numune Alma Planı	233
Onay/Şartlı Onay/Kayıt Denetimi	52
Yem İşletmeleri için İl Yıllık Denetim ve Kontrol Programı (Rutin)	331
İthalat Denetimi	1
Takip Denetimi	150
Toplam	18.643

1.4. Olumlu/Olumsuz Numune Sayıları

2025 yılı içerisinde il genelinde Merkez ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından yapılan denetimler sırasında 464 adet ürün numunesi alınmıştır. Alınan numunelerin 431 adedi uygun, 24 adedi ise uygunsuz olarak tespit edilmiştir. 9 adet numune sonucu henüz sonuçlanmamıştır.

1.5. İdari Para Cezaları

İlimiz genelinde 2025 yılı içerisinde yapılan denetim ve numune sonuçlarına göre; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu'nun 40. ve 41. maddeleri gereği 20.387.632 TL değerinde 238 adet İdari Para Cezası uygulanmıştır. İdari Para Cezalarının 11 adedi taklit ve taşışten uygulanmıştır.

1.6. İthalat ve İhracat Rakamları

İlimiz genelinde 2025 yılı içerisinde 8 adet ithalat işlemi gerçekleştirilmiştir.

1.7. Tütün ve Alkol Verileri

İl genelinde tütün ve alkol satan iş yerlerine toplam 196 belge düzenlenmiştir.

Tablo 7: Tütün ve Alkol İşlem Dağılımı

İl Genelinde Tütün ve Alkol Satan İş Yerleri	Verilen Belge Sayısı
Perakende alkollü içki satıcısı	7
Perakende tütün satıcısı	179
Nargilelik tütün mamulü sunum uygunluk belgesi	1
Alkollü içki toptan satıcısı	3
Etil alkol ve metanol toptan satıcısı	3
Tütün mamulü toptan satıcısı	2
Açık içki satıcısı	3
Toplam	198

1.8. Okullarda Eğitim Verilen Öğrenci Sayıları

14 ilköğretim okulunda 920 öğrenciye gıda güvenliği ve gıda israfı hakkında eğitim verilmiştir.

282 lise öğrencisine gıda güvenliği ve gıda okur yazarlığı hakkında eğitim verilmiştir.

1.9. Diğer Faaliyetler

Sütün yetiştiriciden sanayiye ulaşımında değer kaybını önlemek adına 218 yetiştiriciye süt hijyeni ve sanitasyon hakkında eğitim verilmiştir.

Dünya Süt Günü kapsamında süt ve süt ürünlerinin sağlık açısından değeri konusunda toplumu bilinçlendirmek amacıyla Dünya Süt Günü etkinliği düzenlenmiştir. Öğrencilerle birlikte Atatürk Üniversitesi Çiftliği ve Süt İşletmesi ziyaret edilmiştir.

Dünya Gıda Günü kapsamında öğrencilerle birlikte alışveriş merkezinde yemek yedikten sonra gıda israfı farkındalığı oluşturmak amacıyla artan yemekler için masalara kese kağıdı dağıtılmıştır.

Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığının ortak projesi olarak halk sağlığının korunması amacıyla tam buğday ekmeğinin yaygınlaştırılması amacıyla, il genelinde anket çalışmaları yapıldı, ayrıca ilimizde üretilen tam buğday ekmeklerinde numuneler alındı.

2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü

2.1. Bitkisel Üretim Verileri ve Bitkisel Üretimde Öne Çıkan Ürünler

Tarla Bitkileri

İlde tarımı yapılan tarla grubu ürünlerin tamamına yakını doğrudan veya dolaylı olarak hayvancılık sektörünü destekler ürün deseninden oluşmaktadır. Çayır otu hariç diğer yem bitkileri grubu tarım alanının %30'undan fazlasında yer almaktadır.

Tablo 8: Erzurum İli Tarla Bitkileri Verileri

Ürün	2023		2024	
	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)
Çayır Otu	1.263.592	1.404.149	1.339.417	1.510.761
Buğday (Diğer)	943.598	266.318	1.036.949	267.534
Arpa (Diğer)	463.398	112.747	460.262	97.880
Yonca (Y. Ot)	356.538	997.971	293.927	833.834
Yulaf (Y. Ot)	243.894	462.122	241.601	399.928
Korunga (Y. Ot)	218.474	381.797	171.995	306.114
Ayçiçeği (Çerz.)	54.677	15.269	72.456	22.215
Çavdar (Dane)	39.365	10.527	31.680	8.602
Fiğ (Y. Ot)	28.679	53.263	24.491	46.865
Şekerpancarı	24.817	101.196	23.232	103.535
Patates (Diğer)	32.752	90.456	24.071	58.126
Tritikale (Y.Ot)	20.690	40.872	14.657	22.739
Fasulye (Kuru)	12.161	2.588	13.451	2.796
Diğer	63.556	105.897	45.786	89.857
Toplam	3.766.191	4.045.172	3.793.975	3.770.786

Meyve

İlimizde iklim şartlarının sert geçmesine bağlı olarak meyve yetiştiriciliği bitkisel üretimde daha az pay almaktadır. Meyvecilik daha ılıman ve rakımın düşük olduğu kuzey ilçelerinde dağınık tarım arazi sınırı veya teraslama amaçlı ve küçük parseller bazındadır. Bölgenin sosyal ve kültürel alışkanlıkları meyve çeşitliliğini etkilemiştir.

Tablo 9: Erzurum İli Meyve Üretim Verileri

Ürün	2023			2024		
	Meyvelik Alanı (da)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (ton)	Meyvelik Alanı (da)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (ton)
Dut	2.301	58.282	4.624	2.339	63.755	4.743
Kızılcık	710	42.335	438	616	37.295	417
Vişne	818	29.530	747	817	30.972	786
Ceviz	9.601	129.575	3.743	9.607	129.605	4.006
Elma	3.310	110.964	4.344	3.160	109.081	4.505
Diğer	3.800	204.592	5.591	3.578	200.646	5.582
Toplam	20.540	575.278	19.487	20.117	571.354	20.039

Sebze

İlimizde iklim şartlarının sert geçmesine bağlı olarak sebze yetiştiriciliği bitkisel üretimde daha az pay almaktadır. Daha ılıman ve rakımın düşük olduğu kuzey ilçelerinde örtü altı yetiştiricilikle birlikte sebze tarımı daha yoğun yapılmaktadır.

Tablo 10: Erzurum ili Sebze Üretim Verileri

Ürünler	2023		2024	
	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)
Fasulye (Taze)	4.438	5.101	3.783	4.497
Domates (Sofralık)	1.911	8.577	1.995 (+123)	8.826 (+1.330)
Hıyar (Sofralık)	3.362	10.143	1.667 (+136)	6.888 (+1.559)
Lahana (Beyaz)	2.446	10.297	1.537	6.615
Biber (Sivri)	334	507	339	511
Soğan (Taze)	265	721	255	709
Şalgam	191	429	190	427
Marul	163	304	163 (+5)	307 (+19)
Ispanak	146	222	138 (+4)	214 (+18)
Diğer	1.677	2.365	1.599 (+11)	2.661 (+34)
Toplam	14.933	38.666	11.666 (+279)	31.655 (+2.960)
+ örtü altı yetiştiricilik verisidir.				

2.2. Bitkisel üretim desteklemeleri

Tablo 11: Bitkisel Üretime Yönelik Destekleme Dağılımı

Destekleme konusu	2025 Ödemesi (TL)*
5 Dekar Altındaki Küçük İşletme	59.655
Hububat - Baklagiller ve Dane Mısır (Buğday+Arpa+Yulaf+Çavdar+Tritikale+Mercimek+ K.Fasulye+Nohut)	299.494.022
İyi Tarım Uygulamaları	34.215
Kimyevi Gübre Desteği	163.754.158
Mazot Desteği	362.418.443
Organik Tarım Desteği	174.371
Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği	235.454
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	10.553.156
Yağlı Tohumlu Bitkiler	366.538
Genel Toplam	837.090.012

Kaynak: TOB il verisi

*Ödeme yılına göre oluşturulmuştur

2.3. Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları

Organik Tarım Faaliyetleri

Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi kapsamında; bütçesi 452.378 TL olan Erzurum Yaylaları Organik Balına Kavuşuyor Projesi uygulanmıştır. İlimizde 2025 yılında toplam 12 çiftçiye organik arıcılık için KSK hizmet alımı desteği sağlanmıştır. Organik arıcılarımıza toplamda 1 adet perga (arı ekmeği) makinası, 12 adet bal eritme makinası, 15 adet maske ve eldiven malzeme alımı gerçekleştirilmiştir.

Yine Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi kapsamında; bütçesi 220.000 TL olan Erzurum'da İspir Fasulyesi Organik Üretime Geçiyor Projesi uygulanmış olup proje kapsamında 2025 yılında 16 üretici ile 180 da alanda çalışma yapılmıştır. Toplam 16 çiftçiye organik İspir Fasulyesi için KSK hizmet alımı desteği sağlanmıştır. Organik fasulye üretimi yapan çiftçilerimize toplamda 320 lt organik sıvı gübre dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Erzurum ili genelinde Organik tarım faaliyetinde bulunan işletmelere 78 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Tablo 12: Organik Bitkisel Üretim Verileri

Süreç	Gerçek Çiftçi Sayısı	Gerçek Üretim Alanı (ha)	Doğal Toplama Alanı (ha)	Nadas Alanı (ha)	Toplam Alan (ha)	Üretim Miktarı (ton)
Geçiş	25	169	0	35	169	172
Organik	30	456	0	24	480	2.826

Tablo 13: Organik Arıcılık Verileri

Ürün Çeşidi	İşletme Sayısı / Adet		Kovan Sayısı / Adet		Üretim Miktarı / ton	
	Geçiş	Organik	Geçiş	Organik	Geçiş	Organik
Bal	3	18	1.016	4.082	5	20,6

İyi Tarım Faaliyetleri

Bakanlığımızca yürütülen İyi Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi kapsamında; bütçesi 262.500 TL olan İTU Sertifikalı İspir Fasulyesi Üretimi ile Örtü altı ve Kiraz Bahçelerinde Biyoteknik Mücadelenin Benimsetilmesi Projesi uygulanmış olup, proje kapsamında 6 ilçemizde 14 çiftçiye İyi Tarım Uygulamaları için KSK hizmet alımı gerçekleştirilmiştir. İyi Tarım Uygulamaları yapan üreticilerimize 14 adet toprak ve 11 adet su numunesi alınarak analizi yaptırılarak biyoteknik mücadele desteği sağlanmıştır. Biyoteknik mücadele kapsamında, domates güvesi için 5 Paket (15 Adet), 16 paket (800 adet) sarı tuzak (kiraz sineği için), 60 Paket (600 Adet) 45x20 sarı tuzak (yaprak biti, beyazsinek) ve 40 Paket (400 Adet) 45x20 mavi tuzak (Thrips) için üreticilerimize dağıtılarak üretim alanlarında kullanımı sağlanmıştır. Üreticilerimize toprak analize uygun üst gübresi olarak 1.650 kg. Üre, örtü altı alanlar için 100 lt. sıvı gübre dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca organik ve iyi tarımda farkındalık ve görünürlük sağlamak amacıyla okullarda etkinlikler ve materyal dağıtımı yapılmıştır.

Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları Okullarda Eğitimleri

Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları projeleri kapsamında ilimiz Palandöken, Tekman ve Horasan İlçelerimizde 345 öğrencimize eğitim verilerek Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları hakkında farkındalık oluşturulmuştur. Eğitime katılan öğrenci ve öğretmenlerimize kırtasiye malzemelerinden oluşan hediyeler dağıtılmıştır.

2.4. Bitkisel Üretimin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar

Bakanlığımızca yürütülen Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi kapsamında şube müdürlüğümüzce uygulanan;

Bütçesi 1.440.000 TL olan Erzurum'da Nohut Üretimini Geliştirme Projesi II ile;166 çiftçimize 24.000 kg nohut tohumu temin edilerek,1.600 da alanda nohut üretimi yapılmıştır. Proje sonucunda 192 ton ürün elde edilmiştir.

2024 yılında uygulamaya konulan DAP İle Erzurum'da Tarımsal Üretim Artıyor Projesi kapsamında; 2.120 çiftçimize 934.762 kg buğday tohumu temin edilerek, 37.390 da

alanda buğday üretimi yapılmıştır. Proje sonucunda 15.180 ton ürün elde edilmiştir.

Fasulye Üretiminin Geliştirilmesi Projesi ile 160 çiftçimize 3.819 kg fasulye tohumu temin edilerek 380 da alanda üretim yapılmıştır. Proje sonucunda 57 ton ürün elde edilmiştir.

Domates Hıyar ve Biber Üretimini Geliştirme Projesi ile 545 çiftçimize 164.156 adet sebze fidesi temin edilerek yaklaşık 66 da alanda üretim yapılmıştır. Proje sonucunda yaklaşık 528 ton ürün elde edilmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen “Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi” kapsamında 2.250.000 TL bütçe ile uygulanan Erzurum İli Plastik Sera Üst Örtülerinin Yenilenmesi Projesi ile 182 çiftçimize 17.782 kg (96.000 m²) sera naylonu temin edilmiştir.

2.5.Bitki sağlığı ile Bitki Sağlığı Uygulama Programları

Buğday Entegre Mücadele kapsamında sürme ve yabancı ota karşı 84.527,95 da alanda sürvey ve kimyasal mücadele yapılmıştır.

Patates Entegre Mücadele kapsamında patates böceği, yabancı ota karşı 3.424 da alanda sürvey ve kimyasal mücadele yapılmıştır.

Özel survey çalışmaları kapsamında; Hububat Hastalık ve Zararlıları Surveyi (Pas, Septorya, Süne, Kımıl) çalışmaları kapsamında; 13.743 da alanda survey yapılmış olup, süne kımıl zararlısına rastlanılmamıştır. Pas ve septorya hastalığından ekonomik eşiği aşacak şekilde zarar görülmemiştir.

Özel survey programları kapsamında; patatesle ilgili 7 konu (Patates Siğili, Bakteriyel Solgunluk ve Patates Kahverengi Çürüklüğü, Patates Halka Çürüklüğü, Patates Güvesi, Patates Kist Nematodları ve Patates Kök Ur Nematodları) epitrix similaris zararının tespiti için 1.764 da alanda survey çalışmaları yürütülmüştür.

Sert çekirdekli meyvelerden şarka virüsü ile ilgili 38 numune ve sert ve yumuşak çekirdekli meyvelerden monilinia fructicola ile ilgili 31 numune alınmış ve laboratuvara analize gönderilmiştir. Analiz sonuçlarında herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. Toplam 602 da alanda makroskobik muayene ve survey çalışması yürütülmüştür.

Fumigasyon çalışmaları kapsamında; ilimizde faaliyet gösteren 1 adet firma tarafından 18.151 ton buğday ve arpa ürününe fumigasyon işlemi uygulanmış olup 270 Kg fumigant kullanılmıştır.

Hasat öncesi kalıntı denetimleri çalışmaları kapsamında 16 adet numune alınmış, yapılan analiz sonucunda ilaç kalıntısına rastlanılmamıştır. Hastalık ve zararlılarla mücadelede kimyasal kullanımını azaltmak amacıyla şube müdürlüğümüzce yürütülen “Biyolojik mücadele Yöntemlerinin Benimsetilmesi Projesi” kapsamında; Oltu, Olur ve Şenkaya ilçelerimizde bulunan toplam 30 da sera ve 123 da meyve üretim alanında yaprak biti, beyaz sinek, yaprak galeri sineği ve thrips zararlısı ile mücadele edilmiştir. Proje kapsamında 184 adet feromon tuzak ile kiraz sineği, elma iç kurdu ve domates güvesi zararlısı gözlemlenmiştir. Popülasyonun yoğun olduğu alanlarda ilaçlama tavsiyesinde bulunulmuştur. Ayrıca 2025 yılı içinde domates güvesi mücadelesinde kullanılmak üzere 300 adet sarı ve mavi yapışkan tuzak biyoteknik mücadele

kapsamında kullanılmıştır.

2025 yılı içinde ilimizde üretilmiş ve yurtdışına ihraç edilmiş olan 2.230 Ton Çerezlik Ayçiçeği, 453 ton torf ve 20 adet süs bitkisi kontrol edilerek 121 adet “Bitki Sağlık Sertifikası” düzenlenmiş ve ihracat gerçekleştirilmiştir.

Diğer Entegre Mücadele Mücadelesi kapsamında; 6.000 da alanda Tarla Faresi Mücadelesi yapılmış olup İl müdürlüğümüz tarafından temin edilen 300 kg Zehirli Buğday kullanılmıştır.

Özel sürvey kapsamında şarka virüsü, monilinia fructicola ve tuzunçgil uzun antenli böceği ile mücadele için 496 dekar alanda makroskobik muayene yapılmış olup etmenlere rastlanılmamıştır

2.6.Bitkisel Üretime Yönelik Diğer Çalışmalar

Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayi Hizmetleri

17 adet bitki koruma ürünü bayii toplam 55 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Erzurum ilinde reçete yazmaya yetkili 119 kişi bulunmakta olup bilgilendirme ve kontrol çalışmaları sürdürülmüştür.

15 adet zirai mücadele alet ve ekipman bayii yönelik 47 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Bitki Karantinası Çalışmaları

Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca kayıt altına alınan operatörlere ait bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin kontrolleri yapıldıktan sonra firmaların müracaatı ile bitki pasaportları işlemleri yürütülmüştür.

Hasatta Dane Kaybı ve Anız Yangınlarının Önlenmesi Çalışmaları

Biçerdöverle hasatta dane kayıplarının önlenmesi amacıyla 2025 yılında biçerdöverle hasat işlemine uygun ürünlerin yoğun olarak yetiştirildiği 9 İlçe Müdürlüğümüz ile İl Müdürlüğümüzce oluşturulan ve 23 kişiden oluşan 9 ekip ile kontrol ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmüştür. Çalışmalar kapsamında toplam 18.500 ha alanı temsil edecek şekilde arpa, buğday, çavdar, yulaf, tritikale ve çerezlik ayçiçeği üretim alanlarında 178 denetim yapılmış, 108 farklı biçerdöver kontrol edilmiştir.

Anız yangınlarının önlenmesi amacıyla ilimiz genelinde toplam 542 üreticinin katıldığı 59 adet bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Anız yangınlarının önlenmesi konusunda 703 adet çiftçi mektubu, 895 adet liflet, 177 adet broşür dağıtılmıştır. Şehrin farklı bölgelerindeki görsel ekranlarda farkındalık ve uyarı görselleri ile bilgilendirmeler yapılmıştır. İlimizde 2025 yılında anız yangını olmamıştır.

Bitki Besleme Birimi Çalışmaları

İlimiz genelinde faaliyet gösteren 64 adet gübre dağıtıcısı ve 1 adet üretim tesisi bulunmakta olup bayi ve üreticilere yönelik 144 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımız programı gereği 15 adet farklı gübre çeşidinden numune alınarak analiz ettirilmiş ve herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. İlimiz genelinde faaliyet

gösteren gübre dağıtıcılarında kamera sistemi mevcut olup, İçişleri Bakanlığı “Güvenlik ve Acil Durum Koordinasyon Merkezi(GAMER) den izlenmektedir. İlimiz genelinde ticarete konu gübre hareketleri “Gübre Takip Sistemi(GTS) den takip edilmekte olup üreticilerimiz tarafından 2025 yılında 60.274,27 ton (59.047,50 ton kimyevi – 1.226,77 ton organik) gübre kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tohumluk Birimi Çalışmaları

İlimizde, 2025 yılı üretim sezonunda 17.019 da alanda sertifikalı tohum üretimi gerçekleştirilmiştir. 273 adet sertifikalı tohumluk beyannamesi verilmiş olup 272 adet tarla kontrolü yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde 8 da alanın sertifikalı tohumluk üretimine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

2025 Yılı içerisinde ilimizde tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren 70 işletmede 84 denetim yapılmıştır.

Tablo 14: Tohumculuk Çalışmaları Dağılımı

Faaliyet Alanı	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı	Numune Sayısı	Sonucu Uygun Numune Sayısı
Tohumluk Bayii	51	65	15	15
Tohum Üreticisi	7	6	180	175
Fidan Üreticisi	4	4		
Süs Bitkisi Üreticisi	6	6		
Fide Üreticisi	2	3		
Toplam	70	84	195	190

Tablo 15: 2025 Yılı Sertifikalı Tohumluk Üretim Bilgileri

Ürün Türü	Beyanname Sayısı (Ad)	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (ton)
Buğday	174	10.750	3.290
Triticale	15	894	311
Arpa	60	2.377	1.170
Patates	11	232	998
Yonca	4	1.800	50
Yulaf	3	480	120
Korunga	4	486	60
Yem Bezelyesi	2	0,65	--
Toplam	273	17.019	5.999

Standart Tohumluk Üretimi

Erzurum ilinde 2025 yılında toplam 2.400 da alanda Standart Tohumluk Üretimi gerçekleştirilmiş olup, 370 ton ürün elde edilmiştir.

Kaçak Kenevir Ekimi ve İmha Çalışmaları

İlimizde, Kenevir Yetiştiriciliği ve Kontrolü Hakkındaki Yönetmelik hükümleri kapsamında 2025 yılında kendiliğinden yetişen 7.162.028 kök kenevir bitkisi tespit edilmiş, söz konusu bitkiler teknik personellerimiz ve kolluk kuvvetleri ile birlikte imha edilmiştir.

Sözleşmeli Üretim

İlimizde 475 çiftçi 41.278 dekar alanda 107.778 ton üretimini sözleşmeli olarak üretmektedir.

Tablo 16 Sözleşmeli Bitkisel üretim verisi

Sözleşmeli Üretim Yapılan Ürün	Sözleşmeli Üretim Yapan Üretici Sayısı	Sözleşmeli Üretim Yapılan Alan (da)	Sözleşmeli Üretim Yapılan Ürünün Miktarı (ton)
Buğday	53	12.860	7.083
Arpa	21	2.357	1.182
Tritikale	2	212	115
Yonca	1	700	70
Patates	1	65	136
Şeker Pancarı	376	23.068	98.510
Ayçiçeği	20	1.536	418
Yulaf	1	480	264

İlimize 2025 Yılı Sukkar Erzurum Şeker Fabrikasınca 370 çiftçi ile sözleşme yapılarak 22.480 dekar, Muş Şeker Fabrikasınca 6 çiftçi ile sözleşme yapılarak 588 dekar alanda toplam 376 çiftçi ile 23.068 dekar alanda şeker pancarı ekimi yapılmıştır. Sukkar Erzurum Şeker Fabrikasınca 96 bin ton şeker pancarı işlenerek 14.750 ton şeker üretilmiştir.

3. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü

3.1. Hayvan Varlığı

İlimizin gerek çayır mera varlığı gerekse geçmişten gelen hayvancılık kültürü büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde ilimizi güçlü kılmaktadır. Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın ardından ballı bitki florası ön plana çıkarmaktadır. Arıcılıkta il arılı kovan varlığının yaklaşık 1,5 katı il dışından gelen gezginci arı kovan varlığını da üretime kazandırması önemli bir değerdir.

Tablo 17: Erzurum İli Hayvan Varlığı

Yıllar	Sığır	Manda	Koyun	Keçi	Kanatlı	Arılı Kovan
2025	779.294	1.381	912.663	89.781	167.418	134.097

Kaynak:2025 İBS tahmin

Büyükbaş hayvancılık bakımından;

İlimiz büyükbaş hayvan sayısı ile ülkemizde 3. sıradadır.

İl dışına gönderilen 118.379 bin büyükbaş hayvan sayısı ile üretim merkezi durumundadır.

2002 yılında %38 olan kültür+kültür melezi hayvan oranı günümüzde %98 in üzerine çıkarılmıştır

Küçükbaş hayvancılık bakımından;

İlimiz küçükbaş hayvan sayısı ile ülkemizde 28. sıradadır.

Mera hayvancılığı ile 1,2 milyon civarında küçükbaş hayvan sayısına ulaşabilmektedir. Bölge illerine meraları ile üretimde ev sahipliği yapmaktadır.

Arıcılık bakımından;

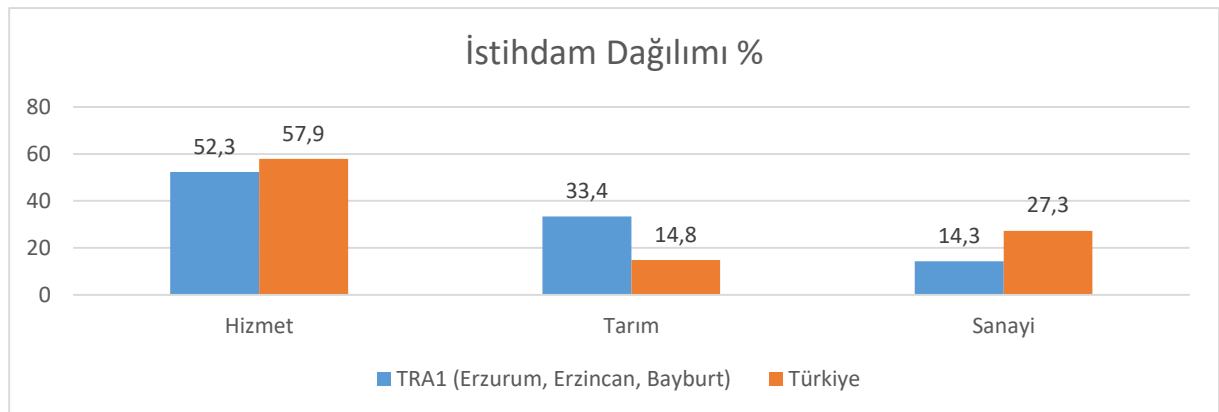
İlimiz arı kovan varlığı ile ülkemizde 18. sıradadır.

İlimiz yaz döneminde kendi varlığından daha fazla 200 binin üzerinde koloniye sahip 1.600 üzerinde gezginci arıcıya ev sahipliği yapmaktadır. Üretime olan katkısı değerlendirildiğinde özellikle yayla çiçek balı üretimi bakımından ilk sıralardadır.

3.2. İşletme Sayısı

Tarım ve hayvancılık faaliyetleri ilin ekonomisinde önemli bir yer tutmakta olup, sosyal yapı içerisinde önemli bir unsurdur.

Şekil 2: İstihdam Dağılımı (2024)

İstihdam sektör dağılımı bakımından tarım sektörünün ülkemiz ortalamasından % olarak 2,5 katı olduğu görülmektedir. İlde özellikle büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ön planda olup diğer bitkisel üretim faaliyetleri de hayvancılık sektörünü destekler ve girdi temin eder yapıdadır.

Tablo 18: Erzurum İli Tarımsal İşletmelerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı

	Sayısal veri	%
Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)	40.341	
Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS)	2.076	
Büyükbaş işletme (Türkvat)	37.391	
Küçükbaş işletme (Türkvat)	2.351	
Büyükbaş+ küçükbaş işletme (Türkvat)	2.121	
Hayvancılık	41.812	
Sadece bitkisel üretim yapan	21.305	33,07
Sadece arıcılık yapan	943	1,46
Sadece büyükbaş hayvanı olan	20.340	
Sadece küçükbaş hayvanı olan	1.603	
Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığı beraber yapan (sadece hayvancılık yapanlar içinde)	930	
Sadece hayvancılık yapan	22.892	35,53
ÇKS + Hayvancılık (AKS dahil/ AKS hariç)	18.674 / 18.149	28,17
ÇKS + AKS (Hayvancılık dahil /Hayvancılık hariç)	887 / 362	0,56
AKS + Hayvancılık (ÇKS dahil/ ÇKS hariç)	770 / 246	0,38
ÇKS+AKS+ Hayvancılık	525	0,81
Toplam işletme sayısı	64.422	100

3.3. Hayvancılık Desteklemeleri

İlimiz hayvancılık sektörüne doğrudan 2025 yılında 653 milyon TL destekleme yapılmıştır.

Tablo 19: Hayvancılık Desteklemeleri (Ödeme yılına göre)

Destekleme unsuru	2025 Ödemesi (TL)
Arıcılık Temel Desteği	12.033.380
Arıcılık Yönlendirici Desteği	2.310.140
Atık Desteği	250.000
Besilik Sığır Temel Desteği	62.500
Besilik Sığır Verimlilik Destekleri	47.300
Besilik Sığır Yönlendirici Destekler	25.900
Büyükbaş Hayvancılık Temel Desteği (Buzağı-Malak)	204.164.000
Büyükbaş Hayvancılık Verimlilik Destekleri(Buzağı-Malak)	5.432.400
Büyükbaş Hayvancılık Yönlendirici Destekler(Buzağı-Malak)	204.991.300
Çiğ Süt Temel Desteği	1.037.035
Çiğ Süt Verimlilik Destekleri	1.917.142
Çiğ Süt Yönlendirici Destekler	659.440
Hastalıktan Ari Hayvan Tazminatı	79.026.264
Hayvan Gen Kaynakları	11.380.600
Küçükbaş Hayvancılık Temel Desteği (kuzu-Oğlak)	59.893.000
Küçükbaş Hayvancılık Verimlilik Destekleri (kuzu-Oğlak)	720.000
Küçükbaş Hayvancılık Yönlendirici Destekler (kuzu-Oğlak)	11.152.640
Su Ürünleri Desteği	893.204
Süt Analizi Desteği	1.200
Süt Desteği	1.531.282
Yem Bitkileri Desteği	55.375.338
Genel Toplam	652.904.065

Kaynak:TOB il verisi

3.4. Hayvansal Üretimi Geliştirilmesine Yönelik Yürütülen Projeler

Köyümde Yaşamak İçin Bir Sürü Nedenim Var Projesi

Erzurum Valiliği, Ziraat Bankası ve Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne yürütülen proje kapsamında küçükbaş hayvan alımına yönelik kredi sağlanmaktadır. 2020 yılından itibaren uygulanan proje kapsamında 2025 yılı sonu itibari ile 702 yetiştiricimiz 68.946 baş hayvan alımı yapmıştır. Alınan hayvan için 140.069.130 TL kredi kullanılmıştır. Proje kapsamında kriterleri sağlayan işletmelerden belirlenen ırk özelliklerine sahip 6-24 aylık yaş aralığında yurt içinde doğmuş dişi küçükbaş hayvan alımı kredilendirilmektedir. 18.01.2024 tarihinde imzalanan ek protokol ile 3. Etap başlatılmıştır.

Kırsalda Bereket, Hayvancılığa Destek Projesi:

Ülkemizde etçi ırk damızlık üretimi yapan işletme sayısını ve etçi anaç hayvan sayısını artırarak daha fazla etçi ırk besilik materyalinin ülkemiz kaynakları ile karşılanması, böylece kırmızı et arzında sürdürülebilirliği ve yeterliliği sağlamak amaçlanmaktadır. Proje kapsamında ilimizde 138 asıl ve 207 yedek yetiştiricimiz hak kazanmıştır. 2025 yılında Palandöken İlçesinde yetiştiricilik yapan 1 yetiştiricimiz 15 adet hayvan almıştır.

Erzurum İli Süt Sektörü Soğuk Zincir Kurulumu Projesi

Erzurum Ticaret Borsası bünyesinde 2018 yılında süreç başlatılmış ve 2019 Mayıs ayında süt toplanmaya başlanmıştır. 2023 yılında 9 ilçemizde 6,8 bin ton süt soğuk zincirle toplanılarak sanayiye aktarılmıştır. Proje başlangıcından günümüze proje kapsamında 5 ilçede 43 tonluk toplama merkezi kurulmuş 8 ilçede 108 mahallede 675 adet tank işletmelerin kullanımına verilmiştir.

3.5. Aşılama ve Hastalık Mihrakları

İlimizin mevcut hayvan varlığı ve bölgesel konumu nedeni hasatlıklara karşı kesintisiz etkin aşılama çalışması yürütülmektedir bu kapsamda 3 milyona yakın aşılama çalışması yürütülmüştür.

Tablo 20: 2025 Yılı Erzurum Aşılama Sayıları

Aşı Grubu	Program (Yıllık)	Güncel Aşılama Bilgisi (Yıllık)	% (Yıllık)
Anthrax	109.959	123.928	112,70
Koyun Keçi Brucella	214.555	173.272	80.76
Koyun Keçi Çiçek	957.520	635.301	66,35
Koyun Keçi Vebası	429.110	393.119	91,61
Kuduz	2.654	2.251	85
Sığır Brusellozu	546.000	264.446	48,43
Şap Grubu	1.427.670	1.293.823	90,63
TOPLAM	3.687.468	2.886.140	

Tablo 21: 2025 Yılı Erzurum İli Mihrak Sayıları

Hastalık	Aktif	Sönen	Toplam
Şap Hastalığı	0	30	30
Sığır Brusellozu	8	48	56
Sığır Tüberkülozu	68	193	261
Anthrax	0	15	15
Kuduz	4	7	11
Amerikan Yavru Çürüklüğü	2	5	7
Koyun Keçi Vebası	0	1	1
Koyun Keçi Brucella	0	1	1
Koyun Keçi Çiçek	0	2	2
Arıların Amerikan Yavru çürüklüğü	2	5	7
Newcastle (Yalancı Tavuk Vebası)	0	1	1

2025 yılı içerisinde ilimizde toplam 392 hastalık çıkışı olmuş ve bu hastalıklar ile Bakanlığımız mevzuatları gereği mücadeleler yapılarak 308 adet'i söndürülmüştür. Devam eden hastalıklar ile mücadeleler devam etmektedir. Çıkışı yapılmış olan 30 adet Şap hastalığından 13'ü yeni tip SAT-1 tipi şap hastalığıdır.

3.6. Küpeleme Faaliyetleri

2025 yılında 249.943 adet büyükbaş ve 364.103 adet küçükbaş hayvan küpelenerek kayıt altına alınmıştır.

Ayrıca ilimizde 2025 yılında 41.999 büyükbaş, 4.071 küçükbaş hayvan için düşen küpe talebi yapılmıştır.

3.7. Suni Tohumlama Çalışmaları

İlimizde serbest veterinerler tarafından 11.424 suni tohumlama yapılmıştır. Suni tohumlamadan 5.450 buzağı elde edilmiştir. İlde yapılan suni tohumlamalar %72 Simental, %10,5 Brown Swiss, %16 Charolais ırkı damızlıklar üzerine yoğunlaşmıştır.

3.8. Hayvan Hareketleri ve Yol Kontrolleri

İlimiz hayvan yetiştiricisi birçok ilin geçiş noktası olmasından dolayı, mevzuatlara uygun şekilde hayvan sevkini yapılması, hayvanlarda verim kaybının ve bireysel hayvan kayıplarının önlenmesi, hayvan sağlığının korunması ve hastalıkların ülke geneline yayılmasının önlenmesi amacıyla 7/24 hayvan kontrol ve denetim hizmeti verilen ilk Veteriner Yol Kontrol Denetim İstasyonu 19 Eylül 2023 tarihinde ilimizde açılmıştır.

Hizmete başladığı tarihten 2026 yılı Ocak ayına kadar istasyonda 17.204 araç, 636.880 hayvan kontrol edilmiş, bu kapsamda 878 araç ve 5.960 baş belgesiz hayvana toplam 43.508.226TL idari ceza uygulanmıştır.

3.9. Sevk ve Raporlar

Hayvan hareketlerinde 118.379 büyükbaş, 255.552 küçükbaş hayvan olmak üzere 373.931 baş hayvan sağlık kontrolleri yapılarak il dışına sevk edilmiştir.

2025 yılı kurbanlık sevkleri kapsamında 19.832 büyükbaş, 6.968 küçükbaş hayvan sevki yapılmıştır.

Ayrıca arıcılık faaliyetinin yoğun olduğu 134 bin aktif koloni varlığına sahip ilimizde 254.353 aktif arı kolonisi hareketi yapılmıştır.

3.10. Hayvan Üretim Çiftlikleri

İlimizde Damızlık Sığır Yetiştiriciler Birliğine ait 500 başlık düve üretim merkezi bulunmaktadır.

3.11. Hayvan Hastaneleri

İlimiz tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde bölgeye hitap etmekte olup ilimizdeki Bakanlığımıza bağlı kuruluşlar yanında, yerel yönetimler ve üniversite faaliyetleri de sektörü destekler yapıdadır.

İlimizde 2017 yılında faaliyete geçen 1 adet hayvan hastanesi bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüz ile Atatürk Üniversitesi arasındaki protokol kapsamında 1 adet Gezici Hayvan Hastanesi Aracı hizmet vermektedir. İlimizde 4 adet Veteriner Ecza Deposu bulunmaktadır.

İlimizde 6 adet çiftliğin (41/4) Veteriner Tıbbi Ürün Temin İzni, Erzurum Veteriner Kontrol Enstitüsü, Büyükşehir Belediyesi Hayvan Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi ile İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünün (41/3) Veteriner Tıbbi Ürün Temin İzni bulunmaktadır.

İlimizde Erzurum Veteriner Kontrol Enstitüsü bünyesinde 1 adet, Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi bünyesinde 1 adet olmak üzere toplamda 2 adet Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı faaliyet göstermekte olup 2025 yılı içerisinde denetimleri gerçekleştirilmiştir. İlimizde 4 adet çalışma izni verilen deney hayvanı birimi bulunmaktadır.

3.12. Halk Elinde Islah Projesi

Halk Elinde Islah Projesi

Halk Elinde Hayvan Islah Projesi kapsamında morkaraman ırkı koyunun ıslahı projesi Erzurum ili Aşkale, Aziziye, Çat, İspir, Karayazı, Narman, Palandöken, Pasinler, Şenkaya, Tekman, Tortum ve Yakutiye ilçelerinde 2006 yılından itibaren uygulanmaya başlanmış olup hale hazırda 4 projede 83 yetiştirici ile 15.629 baş koyun, 17.040 baş kuzu ve 1.333 baş koç ile devam edilmektedir.

Hayvan Gen Kaynaklarının Korunması Projesi

Hayvan Gen Kaynaklarının Korunması Projesi kapsamında Doğu Anadolu Kırmızısı (DAK) ırkı sığırın korunması projesi Erzurum ili Olur ilçesinde 2005 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. 2024 yılında başvuru olmamıştır. 2025 yılında Olur ilçesinden 1 kişi 60 adet hayvan ile projeye müracaat etmiştir.

Hayvan Gen Kaynaklarının Korunması Projesi kapsamında Hemşin ırkı koyunun korunması projesi Erzurum ili Olur ilçesinde 2012 yılından itibaren uygulanmaya başlanmış olup projeye 3 yetiştirici ve 531 baş Hemşin ırkı koyun ile devam edilmektedir.

3.13. Ari ve Onaylı Süt Çiftliği İşletmeleri Kayıt, Denetim Çalışmaları

İlimizde 5 adet hastalıktan ari işletme de denetim ve kontrol işlemleri yürütülmüştür

3.14. Safkan Arap-İngiliz Atı Soy Kütüğü İş ve İşlemleri

İlimizde soy kütüğüne kayıtlı 55 adet Safkan Arap ve İngiliz atlarına tescil işlemleri, pedigree, damızlık belgesi, vize işlemleri ve aşılama çalışmaları yürütülmüştür.

3.15. Kanatlı İşletmeleri Faaliyetleri

İlimizde aktif olarak 3 adet kanatlı işletmesi 12 bin yumurtacı tavukla üretim faaliyeti yürütmüş olup işletmelerin kontrol ve denetim faaliyetleri ve izlenebilirliği sağlanmıştır

3.16. UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

2025 yılı UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında 37 numune programa alınmıştır. Programa ait bilgiler aşağıdaki tablodaki şekildedir. İl genelinde UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında geri izlemeye yönelik herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır.

Tablo 22: UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

Unsur	Programlanan Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Olumsuz Sonuçlanan Numune Sayısı (Geri İzleme)
İnek Sütü	6	8	0
Bal	9	9	0
Büyükbaş et	17	17	0
Su ürünleri	4	4	0
Yumurta	1	1	0

3.17. Ev Hayvanı Satış Yeri Ruhsatlandırma ve Denetim İşlemleri

İlimizde 11 adet çalışma izni almış ev hayvanı satış yeri (petshop) bulunmaktadır.

İlimizde 2025 yılı içerisinde 881 kedi ve 3.361 köpek olmak üzere toplam 4.242 adet, toplamda ise 9.106 hayvana mikrochip uygulaması ile kimliklendirme işlemi yapılmıştır.

3.18. Hayvan ve Hayvansal Ürün İhracat-İthalat İşlemleri

Canlı hayvan ihracatına yönelik 3 adet Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenmiş ve 2025 yılı içerisinde ithal edilen toplam 5.742 baş besilik sığırların iş ve işlemlerinin takibi yapılmıştır.

3.19. Serbest Veteriner Hekim Muayenehane Açılış ve Denetim İşlemleri

İlimizde 114 adet veteriner hekim muayenehanesi faaliyet göstermektedir.

3.20. Balıkçılık ve Su Ürünleri Faaliyetleri

İlimizde 20 kara 40 kafes olmak üzere toplam 60 tesiste su ürünleri yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Tablo 23: Su ürünleri Tesisleri ve Kapasiteleri

İlçeler	Kara	Kafes	Toplam	Üretim (Ton/Yıl)	Toplam Kapasite
Toplam	20	40	60+ 3(yavru)	3.744+ 15 milyon yavru	8.796 + 15 milyon

Balıklandırma çalışmaları kapsamında 2022 yılında 253 bin, 2023 yılında 513 bin, 2025 yılında 967 bin olmak üzere son 5 yılda 1,7 milyon pullu sazan balığı yavrularını göletlere bırakılmıştır.

Su ürünleri kayıt, kontrol ve denetim kapsamında 47 adet Amatör balıkçı belgesi düzenlenmiş, 849 Su ürünleri Avcılık Kontrolü, 4 İstasyonda 8 adet su kirliliği izlemesi, 63 adet sabit su ürünleri toptan, perakende satış noktası denetimleri ve 4 adet HES denetimi yapılmıştır.

2024 yılında İlimizde 745.542 kg su ürünleri için 893.204 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 2025 yılı destekleme takvimi devam etmektedir

3.21. Diğer faaliyetler

Kırsal yapıyı güçlendirmek ve makineleşmeyi artırmak adına 2024 yılı içerisinde bakanlığımız destekli 43 adet küçükbaş süt sağım makinesi, sütün sanayiye aktarılmasında süte değer katmak için DAP Bölge Kalkınma İdaresi destekli 678 adet büyükbaş süt sağım makinesi ve bakanlığımız destekli 117 adet büyükbaş süt sağım makinesi, küçükbaş hayvancılıkta işgücünü azaltmak için bakanlığımız destekli 10 adet koyun kırkım makinesi, hayvansal üretimde makineleşmeyi artırmak için bakanlığımız destekli 17 adet yem ezme makinesi yetiştiricilerimizle buluşturulmuş ve 2025 yılında üretimdeki etkileri takip edilmiştir. 2025 yılı içerisinde ise yine 128 adet süt sağım makinesi dağıtımı yapılmıştır.

Şap hastalığının yoğun olarak görüldüğü dönemde Erzurum Valiliği desteği ile ağıri kesici ateş düşürücü preperatlar ve dezenfektanlar alınarak İlçe Müdürlüğümüz kanalı ile yetiştiricilerimize dağıtılmıştır.

Sütün hijyenik şartlarda tekniğine uygun olarak toplanması ve depolanması konusunda bilinç düzeyi artırılmış hedef grupların etkileşimi ve faaliyeti sonrasında sütün değer zincirinde artış sağlanması amacı ile KUDAKA Teknik Destek Programı Kapsamında “Erzurum da Bilinçli Süt Toplayıcıları İle Süte Değer Katıyoruz” projesi ile 10’ar kişilik gruplar halinde toplamda 20 kişiye 20UY0405-3/00 Çiğ Süt Toplama Elemanı, 20UY0406-4/00 Çiğ Süt Depolama Sorumlusu Mesleki Yeterlilik Belgesi kazandırılmıştır.

Sağlıklı Anne Sağlıklı Buzağı Projesi kapsamında; DAP başkanlığına Sunulan Buzağların Ölmemesine yönelik proje kapsamında; 9 ilçemize ait 11 mahallede infertilite ve buzağı ölümleri kapsamında uygulanacaktır.

Proje kapsamında;

İnfertilite ve buzağı ölümlerini engellemek için anaç inek ve doğan buzağılara; Antiparaziter ilaç (Enjektabl ve oral tablet), vitamin mineral takviyesi, karma aşı ve buzağılara doğumdan hemen sonra anti serum ve 2 aylık yaşa geldiklerinde pastorella aşı uygulamaları yapılacaktır.

Ayrıca proje kapsamında yukardaki kriterlere uygun olacak şekilde seçilecek 9 mahallede ahırların altyapısını güçlendirmek için otomatik suluk ve havalandırma fanı desteği sağlanacaktır.

Ayrıca ilimizde görev yapan tüm veteriner sağlık çalışanlarına yönelik Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü görevleri ile alakalı 13-14 Aralık 2025 tarihinde Bakanlığımızın da katılımları ile eğitim düzenlenmiştir.

Yeni üretim planlaması ve destekleme modeli ile ilgili olarak tüm işletmelere yönelik gerek sosyal medya gerekse bakanlığımız koordinesinde cuma buluşmaları olarak yerelde eğitimler verilmiştir. İlçe müdürlüklerimizle koordineli olarak her hafta yaklaşık bin çiftçiye bilgilendirme yapılmıştır.

İlimizde arıcılık faaliyetlerinde farkındalık oluşturmak adına ilde düzenlenen tarım fuarında arıcılık stanttı oluşturularak il genelinde 42 farklı lokasyonun balı sergilenerek ildeki organik arıcıların doğrudan tanıtım yapma olanağı oluşturulmuştur.

Gezginci arıcılığın yoğun olduğu ilimizde kapasitenin maksimum düzeyde üretime kazandırılması, takip kontrol ve izlenebilirlik işlemleri için arı konaklama noktalarının sayısallaştırılması çalışması yürütülmüştür.

Ulusal Bal Referans çalışması kapsamında il genelinde farklı lokasyonlarda ve farklı bal kaynakları için arıcılık işletmelerinin takibi yapılarak 23 bal numunesi Denizli ve Ankara Gıda kontrol laboratuvarlarına gönderilmiştir.

İlimiz tarımsal faaliyetinin ana unsurlarından hayvancılığın çıktısı olan süte değer katmak adına süt sağım sanitasyon ve hijyen eğitimleri yanında süte değer katmak adına Erzurum Olur Kekikli Mahallesi Kandirif Peyniri / Erzurum Kandirif Peyniri Coğrafi İşaret alım süreci yürütülmüştür.

Su Ürünlerinde daha etkin ve verimli denetimler yapılabilmesi amacı ile 1 adet su teknesi alımı yapılmıştır.

Hayvan hastalıkları ile mücadele amacı ile özellikle Brucella ve Kuduz hastalıklarının teşhisi amacı ile numune alımı sonrası kalan kısmın bertarafı için bertaraf cihazı alınmıştır.

4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü

4.1. Toprak Koruma Kurulu Faaliyetleri

2025 yılı içerisinde 4 adet Toprak Koruma Kurulu toplanmış ve 41 gündem maddesi hakkında karar alınmıştır.

Bu başvuruların 18 adet Tarımsal Amaçlı Yapı Talebi ve 23 adet tarım dışı amaçlı kullanım talebi olup; 15 adet başvuru uygun görülmemiş, 26 adet başvuru Bakanlığımız tarafından değerlendirilmek üzere uygun görüş verilmiştir.

4.2. Organize Tarım Bölgeleri Faaliyetleri

İlimizde başta merkezde Besi Organize Tarım Bölgesi ve Pasinler ilçesinde Sera Organize Tarım Bölgesi kurulması için yerel düzeyde lobi çalışmaları ve saha incelemeleri süreci yürütülmüştür. Hayvancılık alanında Besi Organize Tarım Bölgeleri olarak ilimizde 4 farklı lokasyonda alanlar belirlenmiştir.

Palandöken ilçesi Nenehatun, Şehitler ve Mahsutefendi Mahallelerinde belirlenen alanların mevcut imar planı içerisinde kalması ve askeri alana tahsis edilmiş olmaları nedeniyle bu alanlarda çalışmalar sonlandırılmıştır.

Aziziye ilçesi Ağören ve Ilıca Mahallelerinde bulunan alanda karar kılınmış ve kurum görüşleri toplanmıştır.

Müteşebbis heyeti oluşturulmuştur.

12.11.2025 tarihinde Organize Tarım Bölgesi Projesi kapsamında Bakanlıktan gelen çalışma grup sorumlusu ve teknik personeller ile birlikte saha çalışmaları yapılmış ve paydaş kurumlara teknik konuları görüşmek üzere ziyaret gerçekleştirilmiştir, Proje dosyası Bakanlığımıza sunulmuş ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından ön onaydan geçmiştir.

4.3. Büyük Ovaların Belirlenmesi Ve Korunması Çalışmaları

Büyük Ova Koruma Alanı belirleme işlemleri Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve Şube Müdürlüğümüz teknik personelleri tarafından yürütülmektedir.

Bu kapsamda; 2016/9620 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ülkemizde 141 adet ova, Büyük Ova Koruma Alanı olarak ilan edilmiş olup Erzurum Ovası (61.607 ha) ve Pasinler Ovası (27.256 ha) koruma alanı olarak ilan edilmiştir.

11.11.2022 tarih ve 32010 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Hınıs ve Horasan Ovası Büyük Ova Koruma Alanı olarak ilan edilmiştir. (Hınıs Ovası: 16.519 ha, Horasan Ovası: 31.704 ha)

Son olarak Büyük Ova Koruma Alanı olarak belirlenen Ünlükaya Büyükova Koruma Alanı İl Toprak Koruma Kurulunda görüşülmüş olup uygun kararı alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilmek üzere Bakanlığımıza gönderilmiş ve 14.11.2024 tarih ve 9141 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile ilan edilmiştir. (Ünlükaya Ovası: 249 ha)

4.4. Atıl Tarım Arazileri Faaliyetleri

Tarımsal üretim yapılabilecek veya kullanılabilecek nitelikte olup hukuki, sosyal, ekonomik, teknik, çevresel vb. nedenlerden ötürü malikleri tarafından işlenmeyen, ekilmeyen ve fiziksel olarak boş bırakılan atıl tarım arazilerinin tespit edilerek tarımsal faaliyete kazanması sağlanması amaçlanmaktadır.

Bununla ilgili İl ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından 2024 yılı atıl tarım arazileri belirlenmiş, askıya çıkılmış ve askı sürecinin tamamlanmasıyla Bakanlığımıza bildirilmiştir. 2025 üretim sezonu için atıl tarım arazilerinin tespit çalışmaları devam etmektedir.

İşlenmeyen Tarım Arazilerinin Tarımsal Amaçlı Kiraya Verilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında yürütülen çalışmalarda ilimizde Aşkale ilçesinde 9 adet taşınmaz, Yakutiye ilçesinde 4 adet taşınmaz için askıya çıkılmış olup Aşkale ilçesinde olan taşınmazlar için herhangi bir talep gelmemiş, Yakutiye ilçesinde bulunan taşınmazlar ise askı süreci içerisinde arazi ile ilgilenen çiftçilerden taahhütname evrakı alınarak ÇKS kaydı oluşturulmuştur.

Tablo 24. 2025 Yılı Kesinleşen İşlenmeyen Tarım Arazisi Verileri

İlçesi	Mahalle	Parsel	Niteliği	Alan (ha)
Aşkale	5	13	Tarla	20,89
Toplam	5	13		20,89

4.5. Nitrat Kirliliğinin Tespit ve İzlenmesi

İlimizde 79 adet yerüstü, 15 adet yeraltı numune istasyonu bulunmaktadır. 2024 yılı içerisinde üçer aylık periyotlar (Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim) halinde su numuneleri alınmış ve numune alım esnasında iletkenlik (EC), pH, oksijen (O_2), sıcaklık ölçülürken laboratuvar ortamında ise Nitrat (NO_3), Ortofosfat (PO_4), Toplam Azot, Toplam Fosfor analizleri yapılmıştır. Nitrat Direktifinin Uygulanması Projesi kapsamında analiz işlemleri İl Müdürlüğü Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şubesindeki laboratuvar ortamında yürütülmektedir.

2025 yılında 1.244 adet yüzey 114 adet yeraltı numunesi olmak üzere toplam 1.358 adet analiz yapılmıştır. Ölçümler sonucunda herhangi bir probleme rastlanılmamıştır.

4.6. Tarım Arazileri Mülkiyet Devri Çalışmaları

Tarım Arazileri Yönetim Sistemi (TAY PORTAL), tarım arazilerinin mülkiyet devrine ilişkin işlemlerin Bakanlığımız ile Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arasında online olarak yapılmasını sağlamaktadır.

2025 yılında İlimize ait arazi satış işlemlerine 237 müracaat yapılmış olup, bu başvurulara ait 789 parsel (10667,44 da alan için) satışa uygun bulunmuştur. Değerlendirilen 133 parsel (2.444,38 da alan) uygun bulunmamıştır.

Miras yolu ile arazi devir işlemleri için ise 2025 yılında toplam 668 başvuru yapılmıştır. 3.598 adet (27.107,33 da alan) parsel devir için uygun bulunmuş, 114 adet (6.867,02 da alan) parsel için olumsuz görüş verilmiştir.

4.7. Su Verimliliği ve İl Su Kurullarının Faaliyetleri

Ülkemizde değişen iklime uyum sağlanması, su kaynaklarının kalite ve miktar açısından korunması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanmasına ilişkin çözüm yollarının ve kaydedilen gelişmelerin katılımcı ve çok paydaşlı şekilde değerlendirilmesi, politika, strateji eylem planlarının oluşturularak uygulanması ile konuya ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla, toplumun her kademesinden su kullanıcı gruplarını kapsayacak şekilde Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendinin himayelerinde ve Bakanlığımız koordinasyonunda 31 Ocak 2023 tarihinde Ulusal Su Verimliliği Seferberliği başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında belediyelerimiz, çiftçilerimiz, sanayicilerimiz, ilgili seferberliği kurum/kuruluşlarımız kadar bireysel su kullanıcılarına da önemli sorumluluklar düşmektedir. Bireysel olarak uygulanacak tedbirler neticesinde binalarda su kullanımlarında %25 tasarruf sağlanması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda İl Müdürlüğümüzce ilimizdeki tüm kamu kurumlarına, “Kamu Kurumları Hizmet Binalarında Su Verimliliği Uygulamaları” afişleri dijital ortamda ulaştırılmıştır. Yapılan çalışmaların 3 aylık periyotlarla takibi sağlanmaktadır.

Erzurum İl Su Kurulu, kurumumuz koordinatörlüğünde yapılmış, Artvin’de yapılan Çoruh Havza Su Kuruluna, Kars’ta yapılan Aras Havza Su Kuruluna, Elazığ’ da yapılan Fırat-Dicle Havza Su Kuruluna katılım sağlanmıştır.

Her Altışar Aylık dönemlerde Ulusal Su Bilgi Sistemine ilimizle alakalı su ve havza konuları ilgili veri girişi yapılmıştır.

Her 3’er aylık dönemlerde Su Tüketim Verileri Su Yönetimi Sistemindeki Anket Bölümüne işlenmiştir.

4.8. Diğer Faaliyetler

2025 yılı içerisinde 5403 sayılı Kanunun 21’inci maddesi kapsamında 158 adet taşınmaz için 5.526.570,09 TL idari para cezası uygulanmıştır.

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa göre ilimizde 2025 yılında; toplam 105 adet başvuru sonuçlanmış bu başvurulardan 55 adet tarım dışı amaçlı müracaat 50 adet tarımsal amaçlı yapı müracaatı yapılmıştır. Müracaatlardan 79 adet uygun, 26 adedi olumsuz değerlendirilmiştir. Yapılan 50 adet tarımsal yapı müracaatın, 24 adet uygun, 26 adet olumsuz değerlendirilmiştir.

Tarım dışı kullanım taleplerinde 173,8331 hektar hektarlık alan izinlendirilmiştir. 162,21889 hektarlık alan olumsuz, 106,9318 hektarlık alan ise kanun kapsamında değerlendirilmemiştir.

Tarımsal amaçlı yapı taleplerinde ise 4,4438 hektarlık alan izinlendirilmiş, 5,2716 hektarlık alan olumsuz değerlendirilmiştir.

Tarım dışı kullanım taleplerinin yanında kırsal yerleşik alan çalışmaları da yapılmaktadır. Bu kapsamda ilimizde 6 tane kırsal mahallenin yerleşik alan çalışması tamamlanmıştır.

17 mahallede kırsal yerleşik alan çalışması devam etmektedir. Talep geldikçe

ilimizdeki tüm mahallerin kırsal yerleşik alan çalışmaları yapılacaktır.

2025 yılında Güneş Enerjisi Santralleri (GES) için yapılan 15 adet başvuru ile 28 adet taşınmaza müracaat yapılmıştır. Bu taşınmazların toplam alanı 89,3081 hektar (893.080,94 m²)'dır. Bu taşınmazlardan 26 parsel Kuru Marjinal Tarım Arazisi sınıfında (83,8259 hektar, 838.259,94 m²), 2'ü Kuru Özel Ürün Arazisi sınıfında (5,4821 hektar, 54.821,00 m²) değerlendirme yapılmamıştır.

2025 yılı içerisinde 13 adet tarım dışı amaçlı kullanım izinlendirmesi için Toprak Koruma Projesi hazırlattırılmıştır.

Toprak Analiz Laboratuvar yetkilendirme çalışmalarıyla birlikte, denetim çalışmaları da yürütülmektedir. İlimizde yetkilendirilmiş özel laboratuvar bulunmamaktadır. Kurumsal olarak Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Bakanlığımız Kuruluşu Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde laboratuvar bulunmaktadır.

Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED), bir proje için izin verilip verilmeyeceği konusunda projelerinin olası etkileri hakkında bilgi sağlayan ve karar vericilere yol gösteren bir karar destek aracı olup 2025 yılında 50 adet ÇED dosyası değerlendirilmiştir.

Korunması gereken kültür varlıklarının tespiti ve tescili ile ilgili olarak, Müdürlüğümüzce 2025 yılının ilk dokuz ayında 54 adet kültür varlığı tespiti ve tescili dosyası değerlendirilmiştir.

09/12/2017 tarihli ve 30265 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik'in 16 ıncı maddesi gereğince 2025 yılı içerisinde tarımsal amaçlı yapı izni ve tarım dışı amaçlı kullanımlar için genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere toplam 790.550 TL etüt ücreti alınmıştır.

DSİ 8. Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülen 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesine göre "Faydalı ihtiyaç miktarı, tahsis edilecek maksada göre ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, Devlet Su İşleri denmektedir. Bu sebeple zirai sulama amaçlı Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tespit edilir." denilmektedir. Bu nedenle DSİ 8. Bölge Müdürlüğü tarafından zirai sulama amaçlı yeraltı suyu tahsisi yapılırken faydalı ihtiyaç miktarının tespit edilebilmesi için "Su İhtiyaç Hesabı" talep edilmektedir. 2025 yılı içerisinde 6 adet başvuruya istinaden yeraltı suyu kullanma amaçlı "Su İhtiyaç Belgesi" düzenlenmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı arasında Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi Kabul Edilen Yerleşim Yerlerinde 7269 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahibi Kabul Edilen Afetzedelere Yapılacak Olan Ahır/Ağıl/Samanlık Yapımına İlişkin Protokol 16.01.2025 tarihinde imzalanmıştır.

Bu protokol kapsamında iş ve işlemler başlatılmış olup İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından toplamda 153 kişiye ait veriler gönderilerek afet tarihinden son bir yıl içerisinde işletmelerinin bulunup bulunmadığının incelenmesi talep edilmiştir.

Müdürlüğümüz tarafından yapılan inceleme sonucunda 114 kişinin afet tarihinden son bir yıl öncesine kadar aktif işletmesinin bulunduğu belirlenmiş ve AFAD' a bildirilmiştir.

AFAD tarafından ilgili vatandaşlara bildirim sağlanmış ve bunun sonucunda

Kurumumuza 45 Kişi e-devlet üzerinden başvuruda bulundukları evrakla birlikte müracaatta bulunmuştur.

E-devlet ıktıları ile başvuruda bulunan 45 Kişi içerisinden 31'inin talep alanının yoğun yerleşim alanı içerisinde kaldığı ve talep edilen taşınmazın vasıflarının tarımsal nitelikli olmadığı belirlenmiştir.

Bu alanlar için 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında yapılabilecek herhangi bir iş ve işlem bulunmamaktadır.

E-devlet ıktıları ile başvuruda bulunan vatandaşlar içerisinde 14'ünün talep alanının yoğun yerleşim alanı dışında kaldığı belirlenmiştir.

14 kişi farklı gerekçelerle kendi taşınmazlarında yapılmasını istemeyip toplu alan talep etmişlerdir.

5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü

5.1. Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı (KKYDP)

Ekonomik Yatırımlar

2025 yılı itibarı ile Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında 20 proje başvurusu alınmış ve 7 proje ile hibe sözleşmesi imzalanmıştır.

Tablo 25: Hibe Sözleşmesi İmzalayan Yatırımcıların İlçe Bazlı Dağılımı

İlçe	Toplam Bütçe	Ödenecek Tutar	Yatırımcı
AZİZİYE	53.785.691,84	18.997.724,10	2
İSPİR	37.580.392,69	18.790.196,35	2
OLTU	29.659.957,00	14.829.978,50	2
PASINLER	15.968.808,00	6.866.860,37	1
Genel Toplam	136.994.849,53	59.484.759,32	7

Hibe sözleşmesi imzalayan 7 kişiden bir kişinin ödemesi yapılmış, kalan 6 kişinin işlemleri devam etmektedir.

Ödeme yapılan kişi ve miktar, 1 kişi - 6.866.860,37 TL.

Altyapı Yatırımları

2025 Yılı KKYDP kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarında 476 başvuru alınmış olup 283 başvuru sahibi ile sözleşme imzalanmıştır.

2025 Yılı Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırım Programı kapsamında sözleşme imzalanan 283 projenin hibe tutarı 78.435.491,91 TL'dir.

Tablo 26: Ödemesi Yapılan İlçe Bazlı Dağılımı

İlçe	Toplam Bütçe	Ödenen Hibe Miktarı	Yatırımcı
AŞKALE	5.875.078,38	2.778.991,46	8
AZİZİYE	18.385.017,22	8.948.590,59	39
ÇAT	4.412.466,00	2.206.233,00	9
HINIS	1.907.257,50	953.628,75	4
HORASAN	14.557.474,59	7.276.560,16	27
İSPİR	3.490.933,15	1.732.466,57	8
KARAÇOBAN	1.640.493,46	820.246,73	3
KARAYAZI	7.429.627,35	3.043.255,54	10
KÖPRÜKÖY	14.203.782,11	6.985.699,19	30
NARMAN	9.782.047,20	4.756.288,21	18
OLTU	7.266.987,67	3.632.772,05	4
OLUR	3.202.932,55	1.601.466,28	6
PALANDÖKEN	9.823.634,53	4.560.929,88	16
PASINLER	27.685.709,53	13.621.397,81	57
PAZARYOLU	490.274,00	245.137,00	1
ŞENKAYA	3.551.576,93	1.753.503,11	7
TEKMAN	1.470.822,00	735.411,00	3
TORTUM	7.673.940,71	3.832.841,43	16
YAKUTİYE	4.949.087,45	2.434.235,40	11
TOPLAM	141.924.063,95	71.919.654,16	277

Hibe sözleşmesi imzalayan 277 kişiden bir kişinin ödemesi yapılmış kalan 6 kişinin işlemleri devam etmektedir.

Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi

2025 Yılı İtibari ile Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Projesi kapsamında 5 başvuru alınmış ve 4 proje yatırıma dönüştürülmüştür.

Tablo 27: Basınçlı Sulama Sistemi Yatırımcıların İlçe Bazlı Dağılımı

İlçe	Ödenen Tutar (TL)	Alan (da)	Yatırımcı
AZİZİYE	865.698,04	334,28	2
İSPİR	161.962,32	24,00	1
PASİNLER	218.816,32	42,00	1
Genel Toplam	1.246.476,68	400,28	4

2025 yılında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Programı kapsamında hibe sözleşmesi imzalanan 4 kişi 400,28 da alan için 1.246.476,68 TL ödeme yapılmıştır.

5.1. Üretici Örgütleri (Birlik/Kooperatif)

İlimizde 5200 sayılı kanun kapsamında 12 Süt Üreticileri Birliği, 7 Bal Üreticileri Birliği, 1 Kırmızı Et Üreticileri Birliği ve 1 Patates Üreticileri Birliği olmak üzere toplamda 21 üretici birliği kurulmuş olup üretici birliklerinin üye sayısı 5.750'dir.

İlimizde Arı Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birliği ve Damızlık Sığır Yetiştiriciler birliği olmak üzere 3 yetiştirici birliği, 2 adet de Bölgesel Kooperatif Birliği faaliyet göstermektedir. (Erzurum Bölgesi Hayvancılık Koop. Birliği (Erzincan-Bayburt-Ağrı) ve Erzurum Bölgesi Sulama Kooperatifleri Birliği (Erzincan-Bayburt-Gümüşhane)

Ayrıca 17 adet Ziraat odası mevcut olup toplam üye sayısı 55.320'dir.

Tablo 28: Erzurum İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı

Örgüt türü	Sayısı
Tarımsal kalkınma kooperatifi	103
Sulama kooperatifi	16
Pancar ekicileri birliği	1
Kooperatif bölge birliği	2
Yetiştirici birliği	3
Tarımsal üretici birliği	21
Toplam	146

2025 yılı içerisinde 20 adet kooperatif ve birliğin genel kurul iş ve işlemleri takibi yapılmıştır.

Tarımsal amaçlı kooperatiflere kullandırılan kredilerin geri dönüşlerinin takibi ile KASDP ve yatırım programından hayvancılık projesi uygulayan kooperatiflerden proje süresi bitmeyenlerin hayvan takip işlemleri Müdürlüğümüzce yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından kullandırılan kredilerin takibi Müdürlüğümüzce yürütülmektedir.

2025 yılı içerisinde 15 kooperatifte 172 katılımcıya eğitim verilmiştir.

5.2. Diğer Faaliyetler

Uzman Eller Projesi kapsamında yatırıma dönüşen 110 proje kontrolü yapılmıştır.

Damızlık Düve Yetiştiriciliği Merkezi çalışmaları 3 kez kontrol edilmiştir.

Ahır-ağıl yapımı kapsamında projeli olarak geçmiş yıllarda desteklenen 353 ahırın kontrol süreci ve devam eden 21 ahırın kontrolü yapılmıştır.

Makine ekipman desteklemesi kapsamında geçmiş yıllarda desteklenen 62 makine ekipman kontrolü yapılmıştır.

6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

6.1. Eğitim Yayım Faaliyetleri

Genel eğitim ve yayım çalışmalarında 2025 yılında 20 ilçede farklı konu bazlı 375 faaliyet düzenlenerek 5.509 üreticiye ulaşılmıştır.

Eğitim yayım faaliyeti olarak; Tarımsal Üretim Planlaması, Genel Tarım Sayımı ve Tarımsal Desteklemeler başta olmak üzere tarımsal üretim konularında çiftçilerin bilgilendirilmesine yönelik yürütülen Cuma buluşmaları adlı bilgilendirme toplantılarına devam edilmektedir. Cuma buluşmaları kapsamında 2025 yılında 884 Mahallede 14.652 çiftçiye aralık ayında 43 Mahallede 504 çiftçiye bilgilendirme yapılmıştır.

6.2. İstatistik Çalışmaları (İBS)

İlimizde tarımsal üretimle ilgili veri girişleri İstatistik Bilgi Sistemine yapılmaktadır. İstatistik Bilgi Sistemine; bitkisel üretime ait veriler yılda üç defa, hayvansal üretime ait veriler yılda iki defa ve tarımsal alet-makine varlığına ait veriler yılda bir defa kaydedilmekte ve sonuçları Bakanlığımız vasıtasıyla TÜİK ile paylaşılmaktadır.

Bitkisel üretim kapsamında 17 adet tarla, 19 adet meyve ve 22 adet sebze olmak üzere toplamda 58 ürüne ait; hayvansal üretim kapsamında büyükbaş, küçükbaş, tek tırnaklı, kümes ve kanatlı hayvanlar ve ilimizde bulunan tarımsal alet-makine sayılarına ait veri girişleri yapılmaktadır.

İstatistik çalışmaları (İBS) Çef-Çöf veri girişleri ile ilgili aylık ilçe puantajları hazırlanarak TÜİK Bölge Müdürlüğüne gönderilmiştir. İstatistik Bilgi Sistemi 2025 yılı 3. Tahmin Bitkisel Üretim veri girişleri yapılmıştır. 09.12.2025 tarihinde Tarımsal Gelir ve İstatistik Bilgi Sistemi konulu toplantı yapılmıştır.

6.3. Tarım Ürünleri Maliyet Sistemi Çalışmaları (TAMSİS)

Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi (TAMSİS) ile tüm ilçelerimizde üretimi yapılan tarla ve bahçe ürünleri çeşitlerinde her türlü maliyet unsurlarının işlem gruplarına göre değerlendirilerek her ilçe müdürlüğümüze ait ürün maliyetlerinin hesaplanması yapılmaktadır. Tarla bitkileri, yem bitkileri, sebze ve meyve olmak üzere toplam 46 tane tarımsal ürünün maliyeti hesaplanmaktadır.

6.4. Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi Çalışmaları (TÜFİS)

Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS) ile il düzeyinde 20 ilçede belirlenen satış noktalarının (108 farklı ürün için) haftada iki gün fiyat verileri derlenerek sistem üzerinden girişleri yapılmaktadır.

6.5. Tarımsal Kuraklık ve Tarım Sigortalarına Dair Faaliyetler

Tarım Sigortaları Kanunu Uygulamaları

Devlet Destekli Tarım Sigortaları kapsamında ilimizde TARSİM eğitim çalışmaları ile tarımsal üretimde unsur ve poliçe sayısının artırılması için çalışmalar yürütülmektedir. Çiftçilerin tarım Sigortası hakkında bilgilendirilmesi çalışmaları TARSİM Bilgilendirme Ekipleri tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda 2025 yılında 2.332 çiftçi Tarım Sigortaları hakkında bilgilendirilmiş olup bilgilendirme çalışmalarına 2026 yılında da devam edilecektir.

Tablo 29: Erzurum ili TARSİM verileri

Sigorta Bilgileri	2025
Sigorta yapılan bitkisel ürün çeşidi sayısı	47
Sigorta yapılan hayvansal ürün çeşidi sayısı	4
Sigorta adedi	19.894
Sigorta tutarı (TL)	17.414.513.174
Hasar ödenen ürün çeşidi sayısı	9
Hasar ödenen tutar (TL)	46.585.089

Küresel İklim Değişiklikleri ve Kuraklık

Erzurum Tarımsal Kuraklık İl Kriz Yönetimi toplantıları ile diğer kurumlarla iş birliği içerisinde ilimizde alınabilecek tedbirler ve veriler analiz edilmektedir. 25.11.2025 tarihinde Vali Yardımcısı başkanlığında Tarımsal Kuraklık İl Yönetim toplantısı yapılmış olup alınan kararlar Bakanlığımıza, ilgili Kurumlara ve ilçe müdürlüklerimize gönderilmiştir.

Küresel iklim değişiklikleri ile ilgili olarak alınacak tedbirler ve kuraklıkla mücadele konusunda çalışmalar yürütülmekte, bu amaçla ilgili kurum ve kuruluşlarla toplantılar düzenlenmekte ve üreticiler bu konularda bilinçlendirilmektedir.

Buğday ve Arpa başta olmak üzere en fazla üretim alanına sahip ilk 5 ürünün bir önceki aya göre aylar itibarıyla gelişim durumları (ekim, dikim, çimlenme, çiçeklenme, sapa kalkma, hasat vb.) ve iklim durumları (don, kuraklık vb.) gibi saha gözlemleri yapılarak bakanlığımız ve konuyla ilgili bölge araştırma enstitülerine raporlanmaktadır.

Hasar Tespit Çalışmaları

2025 yılı içerisinde ilimizde meydana gelen afetlerden dolayı 54.790 dekar alanda hasar tespit çalışması yapılmıştır. 2025 yılı boyunca toplam 142.389.705 TL zarar olduğu belirlenmiş ve 68 adet afet ihbar formu Bakanlığımıza gönderilmiştir.

6.6. Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)

2025 yılında Bakanlık tarafından ilimizde 128 işletme ile ÇMVA çalışması yapılarak katılım sözleşmesi imzalatılmış olup 128 üreticimize 180.000 TL destekleme ödemesi verilmiştir.

6.7. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık

2025 yılında 4 Danışmanlık bürosu (2 çiftçi örgütü, 2 serbest) bünyesinde çalışan 6 danışman ile 330 çiftçiye danışmanlık hizmeti verilmiştir. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamında 1.764.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

6.8. Diğer Faaliyetler

Tarımsal Üretim Planlaması Çalışmaları

14 Eylül 2023 tarih ve 32309 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik ve Tarımsal Üretimin

Planlanması Rehberi doğrultusunda İl Tarımsal Üretim Planlama Kurulu tarafından ilimizin bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretim planı çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda 2026-2028 yıllarını kapsayan Hayvansal Üretim Planı ve Su Ürünleri Üretim Planı İl Tarımsal Üretim Planlama Kurulu tarafından hazırlanarak Bakanlığımıza gönderilmiş olup 2027-2029 yıllarını kapsayacak Bitkisel Üretim Planı hazırlıkları devam etmektedir.

Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi Çalışmaları

Dönemsel olarak Bakanlığımızın ilgili kayıt sistemine kayıtlı olmayan tarımsal üretim yapılan işletme ve tarım alanlarının Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TÜKAS) vasıtasıyla kayıt altına alınması çalışmaları yürütülmüştür.

Stajyer İstihdamı

Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İŞKUR üzerinden Ulusal Staj Seferberliği kapsamında oluşturulan Kariyer Kapısı sistemi 2025 yılında şartları uygun görülen yaklaşık 94 öğrenciye staj teklifi gönderilmiş olup 46 öğrenci müdürlüğümüzdeki stajlarını tamamlamıştır.

Elektronik Ortamda Tarımsal Yenilik ve Bilgi Paylaşımı

Bakanlığımız Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri tarafından geliştirilen tarımsal yeniliklerin İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinde görev yapan personele ve ilde tarımsal danışmanlık yetki belgesine sahip olup hizmet sunan kurumlardaki tarım danışmanlarına elektronik posta yoluyla ulaştırılarak üretimde kalite ve verimin artırılmasını sağlamak amacıyla “Tarımsal Yeniliklerin Elektronik Ortamda Paylaşılması” uygulaması kapsamında bilgi paylaşımı yapılmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi CİMER Çalışmaları

Anayasa tarafından güvence altına alınan dilekçe ve bilgi edinme haklarının kullanımını kolaylaştırmak için oluşturulmuş dünyanın en büyük kamuoyu iletişim platformu olan CİMER aracılığı ile dilekçe kanunu kapsamında 469 başvuruya cevap verilmiş olup bilgi edinme kanunu kapsamında ise 17 başvuruya cevap verilmiştir.

Tablo 30: CİMER Aracılığıyla Yapılan Başvuru Sayıları

Konu	2025
Olumlu cevaplanan bilgi ve belgeye erişim sağlanan başvuru sayısı	462
Kısmen olumlu cevaplanarak kısmen de reddedilerek bilgi ve belgeye erişim sağlanan başvuru sayısı	7
Reddedilen	-
Gizli ya da sır niteliğindeki bilgiler çıkarılarak veya ayrılarak bilgi belgeye erişim sağlanan başvuru sayısı	-
Diğer Kurum ve Kuruluşlara yönlendirilen başvuru sayısı	149
Toplam	618

Lider Çocuk Tarım Kampı

23 Eylül 2025 tarihinde Yakutiye Kocatepe İlköğretim Okulundan 4. sınıftaki 28 öğrenci ile Lider Çocuk Tarım Kampı düzenlenmiş olup kamp ile öğrencilere kooperatifin ne olduğunun, ne amaçla kurulduğunun, kooperatifçiliğin faydalarının öğretilmesi, emeğin; girişimcilik, iş bölümü yapma, birlikte üretmenin önemi anlatılmıştır. Kamp programı kapsamında bitkisel ve hayvansal üretim yapan işletmelere ve kadın kooperatifine ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü

7.1. Çayır Mera ve Yem Bitkileri

Tarımsal üretim faaliyetleri arasında ilimizde büyük öneme sahip olan hayvansal üretim bakımından büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yetiştiriciliğinde meralar son derece öneme sahiptir. İlimizde Kamu Ortak Malı niteliğinde bulunan ve 2025 yılı itibariyle tespit işlemleri tamamlanan 10.769.755 dekarlık mera varlığı ile ülkemiz mera varlığının yaklaşık %8 'ini bünyesinde barındırmaktadır. Mevcut mera varlığı ilin toplam alanının yaklaşık %45 'ini oluşturmaktadır. Bu alana tarla tarımı olarak yetiştirilen çayır alanları dâhil edilmemiş olup tarla bitkileri üretiminin yaklaşık %85'ini yem bitkileri ve çayır otu oluşturmaktadır.

7.2. Çayır Mera ve Yem Bitkileri Projeleri

2025 yılında;

Pasinler, Karayazı, Olur İlçelerimizdeki üç mahalle için mera ıslah ve amenajman projesi hazırlanmış ve bakanlıkça onaylanmış olup 2026 yılında uygulaması gerçekleştirilecektir.

Bakanlığımıza “Merada Hayvanlar Suyla Buluşuyor” projesi,

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına “Sürü Merada, Çoban Evinde” projesi,

İçişleri Bakanlığı (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)’na “Sürü Merada, Çoban Evinde-(konteyner)” projeleri hazırlanmıştır. Projeler ilgili kurumlarca değerlendirme aşamasındadır.

2025 yılında Bakanlığımız Hayvancılık Genel Müdürlüğü’ne sunulan “Merada Hayvanlar Suyla Buluşuyor” projemiz onaylanmış ve 1.500.000 TL karşılığında meralara kurulacak sıvatlar temin edilerek üreticilerimize sunulacaktır.

7.3. Tespit, Tahdit Ve Tahsis Çalışmaları

İlimizde 2025 yılında 9 mahallede, 135.414 dekar alanda mera tahsis çalışması tamamlanmıştır.

18 adet, 36.376 da alanda 4342 Sayılı Mera Kanunu 5-b Maddesi kapsamında tespit-tahdit işlemleri tamamlanarak kamu orta malı siciline kayıt işlemi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 31: Erzurum İli Mera Tespit, Tahdit, Tahsis Çalışmaları

Yıllar	Tespit		Tahdit		Tahsis	
	Köy Sayısı	Yüzölçümü (da)	Köy Sayısı	Yüzölçümü (da)	Köy Sayısı	Yüzölçümü (da)
1999-2024	1188	10.733.379	1188	10.583.273	1093	9.604.951
2025	18	36.376		36.376	9	135.414
Toplam		10.769.755		10.619.649	1102	9.740.365

7.4. Mera Islah Çalışmaları

İlimizde mera alanlarının ıslah çalışması kapsamında 49 mahalde 971.278 dekar alanda ıslah çalışması yürütülmüştür. Ayrıca 5 mahallede 79.545 dekar alanda ıslah çalışması yürütülmüştür.

Tablo 32: Uygulaması Biten Islah Projeleri Faaliyetler

Mahalle Sayısı	Islah Edilen Alan (da)	Dağıtılan Tohum (Ton)	Gübre Uygulaması Yapılan Alan (Da)	Gübre Miktarı (Ton)	Hayvan Yatak Yeri (adet)	Hayvan Gölgeliği (adet)	Meralara Kurulan Sivat (adet)
49	971.278	126	130.010	2.483	37	48	8.757

Tablo 33: Uygulaması Devam Eden Islah Projeleri Faaliyetler

Sıra No	İlçe	Köy	Uygu. Yıllar	Top. Islah Alanı (da)	Güb. Alanı (da)	Kul. Güb.(kg)	Yonca (da)	Yonca (kg)	Korunga (da)	Korunga (kg)	Sivat Sayısı	Yatak Yeri
1	Yakutiye	Çayırtepe	2023-25	7.861								
2	Şenkaya	A.ve Y.Mah.	2024-26	25.006							20	
3	Köprüköy	Güzelhisar	2024-26	20.058			200	600	200	2.400	15	
4	Hınıs	Burhan	2024-26	8.027,14							10	
5	Narman	Taşburun	2025-27	18.793,06	500	5.000	99	297	66,6	800	30	1
TOPLAM				79.745	500	5.000	299	897	266,6	3.200	75	

7.5. Mera Tahsis Amacı Değişikliği Talep Ve Sonuçları

Tablo 34: Tahsis Amacı Değişikliği Kapsamında Yapılan İşlemler

Yıllar	Müracaat Sayısı	Alan (Da)
1999-2024	816	124.092
2025	65	12.927
Toplam	881	137.019

İlimizde meralarda tahsis amacı değişikliği taleplerine ilişkin veriler yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

7.6. Diğer Faaliyetler

Erzurum Milli Emlak Müdürlüğü tarafından 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 5/b maddesi kapsamında değerlendirilmek üzere 1.902 adet taşınmaz için satış, kiralama ve irtifak hakkı işlemlerinde kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin sorulan Kurum Görüşleri karara bağlanmıştır.

Narman ilçesi Koyunören ve Otlutepe Mahalleri arasında sosyal sorunlara neden olan Koyunören Mahallesi sınırları içinde bulunan nızalı 115/26 no.lu meranın (1.141,79

dekar) 2025 yılı otlatma sezonu için her iki mahalle için otlatmaya kapatılmasına karar verilmiştir.

Aziziye ilçesi Çavuşoğlu ve Güllüce Mahallesi arasında yaşanan mera sorunu ile ilgili olarak Güllüce Mahallesi sınırları içerisinde bulunan 128 ada 302-303-304-305-306 no.lu parsellerde kayıtlı toplam 524,20 dekarlık mera alanının Mera Komisyonu'nun 10.01.2025 tarih ve 01 numaralı oturumunda görüşülerek, 2025 yılı otlatma sezonu için her iki mahalle için otlatmaya kapatılmasına karar verilmiştir.

2025 yılında daha önceden Mera Komisyon Kararı ile Mera Tahsis'i yapılan ancak otlatma hakkı bulunmayıp sonradan otlatma hakkı talep eden 47 üretici başvuruda bulunmuş 27 üreticinin talebi uygun görülürken; 20 üreticinin ise ikametgâhları nedeni ile başvuruları reddedilmiştir.

Başta Madencilik Faaliyetleri olmak üzere, İmar, Kamu Yatırımı ve Enerji Nakil hatları için 65 adet Tahsis Amacı Değişikliği müracaatında bulunulmuş. Aziziye ilçesi Ağören ve Söğütlü Mahallelerinde GES başvurusu, İspir ilçesi İncesu mahallesi sınırlarında bulunan mera parselinde GES talebi ile Hınıs Tanır Mahallesi Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan Devlet Ormanı Başvurusu uygun görülmemiş diğer 49 başvuru uygun değerlendirilmiştir.

Mera Kanunu'nun 5/b maddesi gereği Hazineye kayıtlı olup mera olarak kullanılacağına Teknik Ekip tarafından değerlendirilen Aşkale, Aziziye, Çat, Horasan, Köprüköy, Oltu, Palandöken, Tekman ve Yakutiye ilçelerimizde olmak üzere toplam 36.376 dekar alanın mera özel siciline kayıt edilmesi için karar alınmıştır.

Mera Kanunu'nun 13'üncü maddesi gereği Karaçoban, Karayazı ve Tekman ilçelerinde 9 mahalleye ait Mera Tahsis çalışması tamamlanmıştır.

Mera Kanunu'nun 4 ve 26'ncı maddeleri gereği hakkı olmadığı yerde hayvan otlattığı tespit edilen Aşkale, Çat, Hınıs, Horasan, İspir, Karayazı, Narman, Olur, Pasinler, Pazaryolu, Şenkaya, Tekman ve Yakutiye sınırları içinde haksız otlatma yapan 145 üreticiye toplamda 7.739.639 TL İdari Para Cezası uygulanmıştır.

Meralarda Kalıcı yapı, Tarımsal Amaçlı kullanım yapmak sureti ile işgalde bulundukları tespit edilen 122 vatandaş hakkında; 4342 No.lu Mera Kanunu'nun 19. ve 27. maddeleri ile 2025/1 No.lu Valilik Genel Emri gereği bahse konu tecavüzün 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliklerine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkındaki Kanun veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75. Maddesi kapsamında işlem yapılması ayrıca yapılacak işlem esnasında Mera Kanunu'nun 4. maddesi ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında işlem yapılması için karar alınmıştır.

İlimiz genelinde 24 lokasyonda 217.309 dekar alanda 72.323 küçükbaş hayvan için 2886 Devlet İhale Kanunu gereği Mevsimlik kiralama işlemi yapılmıştır.

Erzurum Muhakemat Müdürlüğü tarafından Hazinenin taraf olduğu davalara ait Bilirkişi Raporları değerlendirilerek mevzuat kapsamında cevaplandırılmaları yapılmıştır.

8. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

8.1. Kiralık Araçlar ve Maliyetleri

Doğrudan Temin:

1 Adet Binek Tip x 12 Ay x Birim Fiyat 27.800,00 TL = 333.600,00 TL + KDV

1 Adet Camlivan Tip x 12 Ay x Birim Fiyat 16.560,00 TL = 198.720,00 TL + KDV

Genel Bütçe İhalesi İhale Kayıt No: 2025/ 50889;

Adet (4x4 Çift Kabin Pickup) x 10 Ay x Birim Fiyat 71.500,00 TL = 1.430.000,00 TL + KDV

8 Adet Camlivan x 10 Ay x Birim Fiyat 14.000,00 TL = 1.120.000,00 TL + KDV

Döner Sermaye Bütçe İhalesi İhale Kayıt No: 2025/56587

1.Kısım;

7 Adet T-7 4x2 Çift Kabin Pickup x 10 Ay x Birim Fiyat 38.900,00 TL= 2.723.000,00 TL + KDV

2.Kısım;

6 Adet T-7 4x2 Çift Kabin Pickup x 10 Ay x Birim Fiyat 38.900,00 TL= 2.334.000,00 TL + KDV

3.Kısım;

5 Adet T-7 4x2 Çift Kabin Pickup x 10 Ay x Birim Fiyat 35.700,00 TL = 1.785.000,00 TL + KDV

8.2. Yeni yapılmakta olan inşaatlar

Dumlu Mahallesi 1729 ada 7 parselde Dumlu Hizmet Binası Bakım Onarım işlemleri Arif ÖZDEMİR Firması tarafından alınmıştır. KDV Hariç Yaklaşık Maliyeti 2.088.548,80 TL, Sözleşme Bedeli 1.750.000,00+ %20 KDV = 2.100.000,00 TL olup iş bitimi 60 takvim günüdür. Geçici kabul yapıldıktan sonra ödeme işlemi gerçekleşecektir.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca yapımı başlatılan İl Müdürlüğü hizmet binası inşaatı 2024 yılında yapımına başlanmış ve yaklaşık %90 oranında tamamlanmış olup takribi 2026 yılı Haziran ayında tamamlanarak hizmete başlayacaktır.

Türkiye’de ilk olarak faaliyete geçirilen Yol Kontrol ve Denetim İstasyonu hizmet binası yetersiz olduğundan yeni hizmet binası yapımı için projelendirme işlemleri tamamlanmak üzeredir. Yaklaşık 25.000.000 TL bedel ile yeni hizmet binasının yaklaşık 400 m² kapalı alan olarak yapılması planlanmıştır. Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne ait eski hizmet binasının eğitim merkezi olarak kullanılabilmesi için projelendirme işlemleri tamamlanmak üzeredir. Yaklaşık 60.000.000 TL bedel ile eski hizmet binalarının güçlendirilmesi ve onarımının tamamlanması planlanmaktadır.

İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne ait 2 blok ve 18 daireden oluşan lojmanları için güçlendirme projesi tamamlanmış ve Bakanlığımız Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığına gönderilmiştir. Yaklaşık 18.000.000 TL bedel ile lojman binalarının güçlendirilmesi ve onarılması planlanmıştır.

9. Diğer birimler

9.1. Hukuk Birimi

Son yıla ait 134 adli, 35 idari, 70 icra, 1.910 TAPDK dosyası olmak üzere toplam 2.149 adet derdest dosyamız bulunmaktadır. Bu dosyalara ait dava dilekçeleri, cevap dilekçeleri, müzekkere cevapları, istinaf ve temyiz başvuruları, katılma dilekçeleri, icra takip süreçleri başta olmak üzere, tüm dava ve icra dosyalarının takibi sağlanmıştır.

9.2. Sivil Savunma Birimi

Sivil Savunma Planı

5 yılda bir yenilenerek yapılan plandır. Her yıl gözden geçirilerek ekip güncellemeleri yapılmaktadır. 2021 yılı içinde yeniden hazırlanmış Valiliğimiz ve Bakanlığımızın onayından sonra yürürlüğe girmiştir. 2025 yılı içerisinde yine gerekli güncellemeler yapılmıştır.

Yangın Yönergesi

Yangın söndürme cihazlarının periyodik bakım ve dolumu yıllık olarak yaptırılmaktadır. (yılıda 1 defa ilgili firma tarafından rapor hazırlanmaktadır. 2025 yılı için gerekli kontroller yapılmış eksik ve arızalı tüpler yenileri ile ve dolum yapılarak tamamlanmıştır.) Yeni ve eski personeller ile İtfaiye Servis personellerine 2025 yılı içerisinde İtfaiye Daire Başkanlığınca eğitim verilerek tatbikat yaptırılmıştır. Yeni başlayan personeller için de yine eğitim ve tatbikat çalışması yapılacaktır.

KBRN (Kimyasal Biyolojik Radyolojik Nükleer) Planı

İl sınırları içinde veya dışında meydana gelip ilimizi etkileyebilecek olan kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehdit ve tehlikelere karşı gerekli tedbirlerin alınması amacıyla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü görev ve sorumluluklarını belirlemek ve yapılacak müdahale ve faaliyetleri içerir. Bakanlığımız Yönergesine göre hazırlanmış olup 2024 yılı içerisinde güncellenerek yürürlüğe girmiştir.

Yerel Düzey Afet Müdahale Planı

TAMP (Türkiye afet Müdahale Planı) kapsamında ana çözüm ortağı olduğumuz plan 26 ana ve destek çözüm ortakları ile birlikte hazırlanan Yerel Düzey İl Afet Müdahale planı olup 2025 yılı içerisinde yeniden hazırlanmış, Valiliğimiz ve Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bu plan, Afet ve Acil Durumlarda İl Müdürlüğümüzce yapılacak çalışmaları içermektedir. Planda ve İl Afet senaryosunda herhangi bir değişiklik olmaması durumunda personel güncellemeleri yapılmaktadır. Bu Kapsamda Afet ve Acil Durum Müdürlüğünce 2025 yılı içerisinde bir defa bölgesel ve 2 defa da İl tatbikatları yapılmış olup İl Müdürlüğümüz ekipleri ile koordinasyon halinde tatbikat çalışmalarına katılım sağlanmıştır. İlimizde meydana gelen afet olaylarında İl Afet ve Acil durum Koordinasyon Merkezince afetlerin takibi ve yapılacak çalışmalar için İl Müdürlüğümüzden yönetici pozisyonunda katılımlar sağlanmakta, gerekli hallerde ekipler gönderilmektedir.

Koruma ve Güvenlik Planı

İl Müdürlüğümüz il koordinasyon komisyonunca alınan karar gereği sabotaj

yapılabilecek kurumlar arasında olduğundan koruma ve güvenlikle ilgili bilgilerin yer aldığı plan 2025 yılında İl Emniyet Müdürlüğüne onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir, Planla ilgili çalışmalar İl Emniyet Müdürlüğü ile yürütülmektedir.

Sabotajlara Karşı Koruma Planı

İl Müdürlüğümüz için 2024 yılında sabotaj planı güncel haliyle hazırlanmış olup gerekli hallerde tekrar güncelleme çalışmaları yapılmaktadır.

İl Risk Azaltma Planı (İRAP)

2021 Yılı itibariyle faaliyete geçen bir plan kapsamında 5 yıllık süreç için çalışmalar takip edilmekte olup veri girişleri İRAP sistemi üzerinden (Koordinasyon ve Tarımsal veriler Şube Müdürlüğüne) yapılmaktadır.2025 yılına kadar olan çalışmalar sisteme girilmiş olup çalışmalar devam etmektedir.

İl Detay Planı (SEKAPS -Seferberlik Kaynak Planlaması)

7/24 saat çalışma ve kaynak sahibi bakanlık olmamız sebebiyle olağanüstü hâl, seferberlik ve savaş hali ilanı durumunda İl düzeyinde kaynak planlamaları ve ayrıca Kurum ihtiyaçları ile ilgili bilgiler İlimizde üretim ve toptan satış yapan firmalar ve Ekmek üreten fırınlardan istenilen bilgiler toplanmış ve Milli Güvenlik Kurulu'nun SEKAPS sistemine (Seferberlik Kaynak Planlama Sistemi) 2025 yılı için veri girişleri yapılmıştır. Ayrıca ilgili firmalarla sözleşmeler yapılması planlanmaktadır. Gerekli çalışmalar Bakanlığımızın talimatları doğrultusunda yürütülmektedir.

Personel Bilgileri

Afet ve acil durumlara karşı her yıl personellerimizin adres ve iletişim bilgileri güncellenmektedir.

9.3. Döner Sermaye Birimi

Döner Sermaye İşletmemiz 31/08/2025 tarihi itibariyle kapatılarak Bakanlık Makamını 07/08/2025 tarihli ve E-10605410-869-20111744 Sayılı olurları ile Merkez Döner Sermaye İşletmesi birimi olarak faaliyetini yürütmektedir.

Döner Sermaye Birimimizde 2 adet kadrolu işçi bulunmaktadır.

Döner Sermaye Birimimiz demirbaşına kayıtlı 6 adet araç bulunmaktadır.

2025 yılında Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesince 1.385 adet muhasebe işlemi yapılmış ve toplamda il ve ilçeler dahil olmak üzere 1.190 Vezne alındısı 113.350 adet Muhasebe Yetkilisi Mutemedi alındısı makbuzu kesilmiştir.

2025 yılında 66.095.443,50 TL gelir elde edilmiş, 75.785.342,26 TL gider yapılmıştır.

2025 yılında Döner Sermaye Bütçesinden 18 araç kiralanmış olup, toplamda 16.214.200,00 TL. ödeme yapılmıştır.

2025 yılında Mahalli İdarelerden 149.438,00 TL., Özel Şirketlerden 276.874.50 TL Resmi Veteriner Kontrol ücreti alacağımız bulunmaktadır.

2025 yılı 01/09/2025 tarihinden itibaren Merkez Döner Sermaye Birimi olarak faaliyetini yürütmesinden dolayı yıl sonu kar ve zarar hesabı yapılmamaktadır.

B. MALİ BİLGİLER

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Genel Bütçe kapsamında 2024 yılında 205.674.870,66 TL olan İl Müdürlüğümüz bütçesi 2025 yılında yaklaşık %30,31 artarak 268.029.087,31 TL olmuştur. İl Müdürlüğümüze tahsis edilen ödenekten yıl sonunda 267.499.779,48 TL harcanmıştır. Harcama oranı %99,80'dir.

Tablo 35: Erzurum İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu

	Toplam Ödenek Gönderme (y)	Harcama(x)	Gerçekleşme Durumu (%) (x*100)/y
01- Personel Giderleri	202.404.320,37	202.006.535,25	99,80
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	24.853.051,04	24.823.035,66	99,88
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	17.037.098,14	16.951.638,34	99,50
05- Cari Transferler	413.328,00	413.328,00	100
06- Sermaye Giderleri	19.838.511,81	19.824.686,33	99,93
07-Proje Giderleri	3.482.777,95	3.480.555,90	99,94
Toplam	268.029.087,31	267.499.779,48	99,80

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 36: Erzurum İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi

Yatırımcı Kuruluş		Erzurum İl TOM
Sektörü		Tarım
Toplam Proje Sayısı		16
Toplam Proje Bedeli (TL)		128.463.060
PROJELERDE KULLANILAN FİNANSMAN KAYNAKLARI	2025 Yılı Merkezi Bütçe Tahsisi	21.305.259
	2025 Yılı İç Kredi Tutarı	-
	2025 Yılı Dış Kredi Tutarı	-
	2025 Yılı Öz Kaynak	21.305.259
	2025 Yılı Hibe	-
Önceki Yıllar Toplam Harcama Tutarı (TL)		107.098.298
2024 Yıl İç Harcama (TL)		20.173.419
Toplam Harcama (TL)		-
Biten Proje Sayısı		2
Devam Eden Proje Sayısı		16
Başlanmamış Proje Sayısı		-
Nakdi Gerçekleşme Oranı (%)		99

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 37: Erzurum İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)

Proje Adı	Proje Başlama Yılı	Proje Tutarı	Önceki Yıllar Harcaması	2025 Yılı Ödeneği	2025 Yılı Aktarılan Ödenek	2025 Yılı Harcaması	Nakdi Gerçekleşme (%)	Fiziki Gerçekleşme (%)
Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirme Projesi	2024	1.939.463	807.623	1.131.840	1.131.840	1.131.840	100	99
Bitki Sağlığı Ve Uygulamaları Kontrolü Projesi	2010	8.587.418	8.587.418	0	0	0	100	99
Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi	2010	3.997.737	3.409.883	587.854	587.854	587.854	100	99
Çayır Mera Yem Bitkileri Üret. Gel. Projesi	2012	23.343.880	20.801.150	2.542.730	2.542.730	2.542.730	100	98
Gıda Ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirmesi	2019	1.353.296	1.021.285	332.011	332.011	332.011	100	90
Hayvan Hastalık Ve Zararlıları İle Mücadele Projesi	2003	26.518.067	20.357.586	6.160.481	6.160.481	6.160.481	100	90
Hayvancılığı Geliştirme Projesi	2010	20.981.281	20.131.543	849.738	849.738	849.738	100	99
İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi	2012	1.086.142	823.642	262.500	262.500	262.500	100	90
Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi	2012	500.113	460.113	40.000	40.000	40.000	100	93
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi	2009	74590	74590	0	0	0	100	90
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi	2020	23.896.732	20.191.514	3.705.218	3.705.218	3.705.218	100	90
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi	2022	1.470.655	792.777	677.818	677.818	677.818	100	90
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi	2014	2.427.738	1.242.127	1.126.168	1.126.168	1.126.168	100	99
Sularda Tarımsal Faaliyetten Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Projesi	2015	175.200	135.200	40.000	40.000	40.000	100	90
Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi	2021	11.188.324	7.703.324	3.485.000	3.485.000	3.485.000	100	99
Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi	2012	922.424	558.523	363.901	363.901	363.901	100	90
TOPLAM		128.463.060	107.098.298	21.305.259	20.173.419	20.173.419	100	94

Kaynak: (SGB.Net)

2. Mali Denetim Sonuçları

Sayıştay Başkanlığınca Bakanlığımız adına düzenlenen 2023 Yılı Denetim Raporu'nun "Banka Hesaplarının Tam ve Uygun Değerle Raporlanmaması" başlıklı 4 No.lu bulgusunda muhasebe yetkilisinin kontrolü dışında banka hesaplarının bulunduğu ve bu hesaplarda yer alan tutarların muhasebeleştirilmediği görülmüştür. İl Müdürlüğümüze ait muhasebe yetkilisinin kontrolü dışında açılan banka hesapları, bazı hesaplarda mahkeme kararı ile bloke konulduğundan 2025 yılı içerisinde hepsi kapatılmıştır.

Yine Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) sistemi üzerinden aylık rutin yapılan kontrollerde Aile SGK kontrol raporunda çocuk yardımını fazladan alan personeller tespit edilmiş olup tespit edilen çocuk yardımı tutarları muhasebe müdürlüğü nezdinde kişi borcu açılarak ilgililerden tahsil edilmiştir

III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Müdürlüğümüz Bakanlığımızın vizyonu ve misyonu dahilinde ülkemiz tarım ve hayvancılığını öngörülen hedeflere ulaştırmak adına sadece il düzeyinde değil konumu itibarıyla bölgesel ve ulusal bir misyon üstlenmiştir. Türkiye Yüzyılında “Geleceğimiz Ortak” yaklaşımı ile yerel, bölgesel ve ulusal politikalara ve yönelmelere altlık oluşturma ve destekleme çabası ile hizmet üretmektedir.

Bu yaklaşım ile müdürlüğümüz sorumluluklarının bilincinde, güvenilir, sonuç odaklı, performansını her geçen gün artırmaya istekli ve bunun için çaba harcayan, en önemlisi gücünü üreticilerden tüketicilere kadar uzanan büyük bir paydaş kitlesinden alan, tarım ve hayvancılık bileşenleri ile görev tanımını sınırlamayan ve millete hizmeti önceliklendirmiş bir kurum olarak tüm çalışanlarıyla ve sektördeki tüm paydaşlarla dayanışma içindedir.

Müdürlüğümüz merkezde 8 şube müdürlüğü, 3 birim ve 20 ilçe müdürlüğü ile güçlü bir kurumdur. Dünyanın en yüksek rakımlı şehirlerinden olan Erzurum ilimiz ülkemizin alansal olarak 4. büyüklüğe sahip kırsal yaşamın güçlü olduğu, zorlu kış şartlarına sahip il olup, farklı topografik ve coğrafi yapısı ile tarım ve hayvancılık deseni geniştir. Bu farklılıklar tek bir ilde ülkemiz tarım ve hayvancılığının nerede ise tamamının örneklerinin oluşmasını sağlamaktadır. İlimizin bölgesel konumu Müdürlüğümüzün kurumsal yapısını her geçen gün güçlendirmektedir.

İlimizin gerek sosyal gerekse ekonomisinde vazgeçilmez pozisyonda olan tarım sektörünün yönlendiricisi olmak, kurumumuzu ilde Bakanlığa bağlı birimlerle iş birliği ve hizmet üretme yaklaşımı dışında diğer tüm kurum, kuruluş, üniversite, STK ve yatırımcıların iletişimde önceliklendirdikleri bir yapı haline dönüştürmektedir.

Türkiye Yüzyılı ve Bakanlığımızın politikalarını sahaya yansıtma hedefleri doğrultusunda, ilimizde kırsal yaşamı güçlendirerek sürdürülebilir yaklaşımlarla katma değerli ürünleri insan ve doğa odaklı üretmek/ürettirmek yaklaşımlarımızla çalışmalarımız devam etmektedir.

Üstünlükler

- Köklü ve yaygın teşkilat yapısı
- Tarım ve ormancılık alanında verilen destekler
- Farklı disiplinlerde eğitime sahip uzman insan kaynağı
- Deneyimli, işine sahip çıkan ve özverili çalışanlara sahip olması
- Geniş paydaş kitlesi ile iş birliği
- Eğitim ve yayım faaliyetleri
- Bilgi ve teknoloji altyapısı
- Bölgesel konumu nedeni ile merkezi yapısı
- Hayvancılığa uygun doğal mera varlığı, mevcut coğrafi işaretli ürün varlığı ve potansiyeli, bölgesel teşviklere sahip il içerisinde hizmet yürütülmesi
- Geçmişten gelen hayvancılık kültürüne sahip işletmelere hizmet verilmesi

Zayıflıklar

- Hizmet üretilmesi gereken alanın genişliği
- İklim şartlarına bağlı hizmetlerin yürütülmesinde karşılaşılan riskler
- Yetiştirilmiş personelin bölgede uzun süre kalmaması
- Personel varlığının yetersizliği ve sirkülasyonu
- Hizmetlerin yürütülmesinde geçici görevlendirmeler ile yürütülen iş ve işlemler
- Arazi yapısı ve iklim şartlarına bağlı yeterli ve uygun hizmet aracının bulunmaması
- İlçelerin merkeze olan uzaklıkları
- Hayvan hareketliliğindeki yoğunluk mera hayvancılığına bağlı hastalık ve zararlı riskinin artması ve mücadelenin yarattığı iş yükü
- Tarımsal alanda kitlelere ulaşmak isteyen kontrolsüz kurum kuruluş STK ve yapılar
- Veri üretimi, elde edilmesi ve yönetimi konusundaki çalışmaların tamamlanmamış olması
- Aktif faaliyet gösteren üretici örgütlerinin yeterli düzeyde olmaması ve örgüt kapasitelerindeki yetersizlik
- Belirlenen tarımsal politikalarının ve stratejik planların uygulanmasında yapılan değişikliklere bağlı sektör paydaşlarının yaklaşımları
- Göç eğilimi gösteren il olması ve kırsaldan kopuş
- Tarım sektöründe iş gücüne bağlı çalışmaya istekli genç nüfusun azlığı
- Tarımsal alanda katma değerli ürün üretecek ve markalaşmış sanayi tesisinin bölgede yetersizliği
- Ulusal ve uluslar arası tarımsal ürün işleyen firmaların bölgede yatırım yapmada gösterdikleri çekinceye bağlı olarak sektör bileşenlerindeki yaklaşım
- Kısıtlı pazara erişim ve lojistik zorluk ve maliyetlerdeki ulusal politikalara bağlı artış ve değişkenliğin etkilediği sektör içerisinde bulunmak
- Çiftçilerin ve yetiştiricilerin geleneksellikten uzaklaşmama ve uzun vadeli yatırım yapma isteklerindeki yetersizliğe bağlı ulusal politikaları sahaya yansıtmakta yaşanan olumsuzluklar
- Çiftçiliğin toplumda itibar ve eğitim açısından dezavantajlı meslekler arasında yer alması
- Özellikle hayvansal ürün piyasa regülasyonuna yönelik ulusal politikalardan hizmet üretilen sektör bileşenlerinin olumsuz etkilenmesi
- Bilgi kirliliğine açık bir alan olması
- Veri tabanları yazılım ve donanımlarının yenilenmesinde yaşanan aksaklıklar
- Sosyal tesis ve imkânların eksikliği
- Hizmet binalarının yenilenmeye ve tadilata ihtiyaç duyması
- Bölgedeki sosyal yapıya bağlı geçmişten gelen hayvansal ürün üretme ve pazarlama alışkanlığı
- Bölgede üretilen özellikle hayvansal ürünlerin tercih edilmesine bağlı haksız kazanç sağlamaya isteğindeki kitlenin bulunması

Müdürlüğümüz Bakanlığımızın hedefleri doğrultusunda ulusal ve yerel yaklaşımları analiz ederek tüm paydaşlarla birlikte kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanmak suretiyle üreticilerimiz başta olmak üzere tüm vatandaşlarımızın refahını artırmaya yönelik politika ve uygulamalara devam edecektir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte toprak, su, mera, orman gibi sektörün tüm üretim kaynakları tek elde toplanarak bütüncül bir yönetim anlayışına geçilmiş ve politika uygulamalarının etkinliği artırılmıştır. Bu etkinliğin sürdürülebilir kırsal yaşamı güçlendiren bir yaklaşımla ilimizde sosyal hayata ve ekonomiye yansıtmak için şeffaf ve hesap verebilir bir anlayışla çalışmaktayız.

Müdürlüğümüzün 2025 yılı İdari Faaliyet Raporu anılan yıl içerisinde de kamuda stratejik yönetim sürecinin çerçevesini çizen yasal düzenlemelere uygun olarak kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanılması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Raporun oluşturulması aşamasında tüm birimlerimizin karar alma süreçlerine katılım sağladığı bu durumun il, bölge ve ulusal düzeyde Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız hedeflerine ulaşma konusunda başarıyı artırdığı değerlendirilmektedir.

IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER

Gıdaya olan talebin her geçen gün arttığı günümüzde gıdanın kaynağı tarım ve hayvancılıkta arz güvenliğini sağlayıcı yaklaşımlar ve politikaları sahaya yansıtmak için çalışmaktayız. Tarımda etkileşim halindeki tüm bileşenleri uzun vadeli sürdürülebilir bir ortak yaklaşımda birleştirerek kaynakları rantabl kullanmak ve kırsal yaşamı güçlendirmek önceliklerimizdendir. İlimizde sektöre hizmet üreten personellerimiz, güçlü yapıya sahip kurumumuzun çiftçilerimizle ve sektör bileşenleri ile bağını güçlendirerek Türkiye Yüzyılı'nın "Geleceğimiz Ortak" yaklaşımı ile ilimiz, bölgemiz ve ülkemiz tarımını geleceğe taşımak için çalışacağız.

Sektör bileşenlerine daha iyi hızlı ve teknolojik altyapı ile hizmet yürütebilmek adına kurum hizmet binasını ulaşılabilir ve alternatiflere açık bir alana taşımak için inşaat yapım sürecini başlattık.

Sektörün her kesiminin söz sahibi olduğu çözüm odaklı çalışan Erzurum Tarım Konseyini kurduk.

Entegre yaklaşımlarla tarımsal yapıyı güçlendirmek için besi hayvancılığı konusunda Besi alanında Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulumu için süreç başlatıldı.

Jeotermal kaynakların zengin olduğu ilimizde jeotermal kaynaklı sera OSB kurulumu için lobi çalışması ve örnek uygulama ziyaretleri yapıyoruz.

Hayvansal üretimin ana unsuru sütü değerli kılarak bölgede hayvancılık sektörünü güçlendirmek adına Erzurum Süt İşleme Tesisi ve Süt Tozu Üretim Tesisi kurulumu için taraflarca iş birliği halindeyiz.

İlimizin bölgesel yapısı ve hayvan hareketliliği dikkate alınarak hayvan hastalık ve zararlıları ile etkin mücadele için tüm tedbirlerde (aşılama, eğitim, yol kontrol noktası, küpeleme, kayıt vb.) hassasiyet gösteriliyoruz.

Hayvancılıkta üretim merkezi durumundaki ilimizde buzağı kayıplarının önlenmesi adına yerel yönetimler, üniversite ve bölge fon kaynakları başta olmak üzere sektörün tüm paydaşları ile işbirliği halinde çalışma yürütüyoruz.

Bakanlığımız fon kaynakları projeleri dışında yerel bölgesel fon kaynaklı projeler ile ilimiz tarımını güçlendiriyoruz.

Bu kapsamda,

- Personel büro ve sistemsel iş yükünü azaltarak işletme başına hizmet üretme süresini artırmak,
- Personel eksikliğini gidererek çalışanların bölgede çalışma süresini uzatıcı sosyal faaliyet altyapısı ile bilgi becerilerini geliştirici tedbirleri almak,
- Tarımda teknolojik altyapıyı destekleyici projeler önceliklendirmek,
- Sürdürülebilir yaklaşımlar ile kırsal yaşamı güçlendirmek,
- Tarımda genç ve kadın nüfus oranını artırmak,
- Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde işletme altyapılarını güçlendirerek büyük kapasiteli işletmeler kurmak,
- Buzağı kayıp oranlarını düşürmek,

- Et ve süt ürünlerini ilde katma değerli ürünlere dntrmek,
- Sanayiye aktarılan süt miktarını artırmak,
- Ulusal bazda marka değeri yüksek özellikle et ve süt ürünleri işleme konusunda sanayileşme oluşturmak,
- İlde hayvan hastalık ve çıkışlarında sürekli azalış eğilimi göstermek için kamu yetiştirici i birliğini güçlendirmek,
- İlk etapta besi konusunda olmak üzere birbirlerini tetikleyen katılımcı Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi oluşturmak,
- Tarımda sigortalı yaşamı güçlendirici TARSİM poliçe ve unsur sayısını artırmak, bitkisel üretimde sebze ve meyve üretimini güçlendirmek,
- Mera altyapısını ve kalitesini güçlendirmek,
- Tarımsal faaliyetleri içerisine alan yerel değerlerle entegre turizm faaliyetlerini güçlendirmek

ne çıkan yaklaımlarımız olarak değerlendirilmektedir.

V) EK TABLOLAR

Tablo 38: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılımı

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
Aşkale İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	513,70 (B + Z 1 Kat) İki Bina	1980	Hazine
	Lojman	-	-	-
Aziziye İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	-		Kaymakamlık Hizmet Binasında Hizmet Veriyor
	Lojman	-	-	-
Çat İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	698,12 (Z + 1 Kat) İle Tek Katlı Bir Bina	2013–1984 Bir Dolu, Bir Boş	Hazine
	Lojman	274,59 B + Z + 2 Katlı 7 Konut	1984	Hazine
- Hınıs İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984	Hazine
	Lojman	247,44 Z + 1 ve 1002,43 (B + Z + 3 Kat) 11 adet	1965	Hazine
Horasan İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984	Hazine
	Lojman	247,44 Z + 1 ve 195,00 (2 adet)	1984 Yıkım Kararı Var	Hazine
İspir İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984 Yıkım Kararı Var	Hazine
	Lojman	247,44 Z + 1 (2 adet)	1984 Yıkım Kararı Var	Hazine
Karaçoban İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası Lojman	- -	- -	Eski Hükümet Konağı 10 Yıllığına İlçe Müd. Geçici Tahsisli

Karayazı İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1960	Hazine
	Lojman	247,44 Z + 1 ve 1.099,80 (Z + 3 Kat)	1960	Hazine
Köprüköy İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	-		Kaymakamlık Binasında Hizmet Veriyor
	Lojman	-		
Narman İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	-	-	Kaymakamlık Binasında Hizmet Veriyor
	Lojman	150 B + Z + 1 Kat	1980	Hazine
Olur İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984	Hazine
	Lojman	247,44 Z + 1 ve 247,44 Z + 1 962,00 (B + Z + 3 Kat)	1984 – 1970 – 1970	Hazine
Oltu İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984	Hazine
	Lojman	247,44 Z + 1	1984	Hazine
Pasinler İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	537,86 B + Z + 1 Kat İle 180,00 Tek Katlı Boş	1900 1973	Hazine
	Lojman	270,00 B+Z+3 Kat 40 Tek Katlı 1 Konut + 9 Konut âtıl	1984 1984	Hazine
Palandöken İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	362,69 Z + 2	1980	Hazine
	Lojman	-		
Pazaryolu İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	Z + 2 Kat	2016	Hazine
	Lojman	-		

Şenkaya İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984	Hazine
	Lojman	247,44 Z + 1 276,00 Tek Katlı 5 Konut	1985 1972	Hazine
Tekman İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984	Hazine (Yıkım Kararı Var)
	Lojman	247,44 Z + 1 (2) 1.104,00 B + Z + 2 Kat (7)	1979 1984	Hazine (Yıkım Kararı Var)
Tortum İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	347,46 (Z + 1 Kat)	1984	Hazine (Yıkım Kararı Var)
	Lojman	247,44 Z + 1	1980	Hazine (Yıkım Kararı Var)
Uzundere İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	-	-	Kaymakamlık Binasında Hizmet Veriyor
	Lojman	161,50 + 180,00 Tek Katlı İki Konut (2 adet)	1980 İle 1985	Hazine
Yakutiye İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	400,00 Z + 3 Kat	1950	Hazine
	Lojman	-		Hazine

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 39: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılımı

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Aşkale İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2006	1	-	-	1
Pikap	2010	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Camlı van	2022	-	1	-	1
Traktör	2017	1	-	-	1
Aziziye İlçe Müdürlüğü					
Binek	2000	1	-	-	1
Pikap	2005	1	-	-	1
Pikap	2007	1	-	1	1
Pikap	2009	1	-	-	1
Pikap	2024	-	1	-	1
Çat İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2006	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Hınıs İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2007	1	-	-	1
Pikap	2011	1	-	-	1
Pikap	2022	-	1	-	1

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Horasan İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2011	1	-	-	1
Pikap	2015	1	-	1*	1
Pikap	2023	-	1	-	1
İspir İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2006	1	-	-	1
Pikap	2024	-	1	-	1
Karaçoban İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2010	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Karayazı İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2022	-	1	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Köprüköy İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2006	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Narman İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2011	1	-	-	1
Pikap	2001	1	-	-	1
Pikap	2022	-	1	-	1

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Oltu İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2005	1	-	-	1
Pikap	2011	1	-	-	1
Pikap	2022	-	1	-	1
Olur İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2009	1	-	-	1
Pikap	2004	1	-	-	1
Pikap	2021	-	1	-	1
Palandöken İlçe Müdürlüğü					
Binek	1991	1	-	-	1
Binek	2010	1	-	-	1
Camlı van	2011	1	-	-	1
Pikap	2022	-	1	-	1
Pasinler İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2006	1	-	-	1
Pikap	2011	1	-	-	1
Pikap	2022	-	1	-	1
Camlı van	2024	-	1	-	1
Pazaryolu İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2009	1	-	-	1

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Pikap	2022	-	1	-	1
Şenkaya İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2010	1	-	-	1
Pikap	2014	1	-	1*	1
Pikap	2022	-	1	-	1
Tekman İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2008	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Tortum İlçe Müdürlüğü					
Arazi Binek	1999	1	-	-	1
Pikap	2004	1	-	-	1
Pikap	2009	1	-	-	1
Camlı van	2022	-	1	-	1
Uzundere İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2013	1	-	1*	1
Camlı van	2022	-	1	-	1
Yakutiye İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2005	1	-	-	1
Camlı van	2011	1	-	-	1
Pikap	2007	1	-	-	1

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Pikap	2010	1	-	-	1
Camlı van	2022	-	1	-	1

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

- * İl Müdürlüğümüz Dönerşermayesine ait Geçici Tahsis

Tablo 40: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet)

Malzemenin Adı	Aşkale	Aziziye	Çat	Hınıs	Horasan	İspir	Karaçoban	Karayazı	Köprüköy	Narman	Oltu	Olur	Palandöken	Pasinler	Pazaryolu	Şenkaya	Tekman	Tortum	Uzundere	Yakutiye
Masaüstü Bilgisayar	8	18	28	15	24	16	12	10	16	20	18	14	42	23	15	18	22	17	7	58
Dizüstü Bilgisayar	15	28	3	4	10	5	2	1	1	9	1	7	7	6	4	4	3	5	2	6
Tablet Bilgisayar	1	15	1	2	3	1	0	0	0	0	1	1	1	3	0	1	0	0	0	6
Yazıcı	13	16	12	10	15	10	11	10	6	16	11	12	26	19	7	7	16	19	9	32
Faks	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0
Fotokopi Makinesi	2	11	8	0	0	3	1	2	1	3	0	1	1	2	2	1	5	1	2	1
Projeksiyon Cihazı	0	1	2	0	1	1	0	1	1	0	1	1	2	0	1	1	1	1	1	2
Tarayıcı	0	11	8	2	1	1	1	1	1	2	2	3	5	2	1	1	4	3	2	8
Telefon	15	20	11	10	1	9	4	8	1	13	13	9	22	11	2	7	7	10	2	33
Modem	0	2	1	1	0	0	0	1	1	3	1	1	0	5	1	1	0	1	3	0
Fotoğraf Makinesi	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0
Kamera	0	5	10	1	5	9	3	0	0	7	8	1	2	14	1	0	0	9	0	1
Video	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Yazılım Lisansı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 41: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı

ÜN VAN	Aşkale	Aziziye	Çat	Hınıs	Horasan	İspir	Karaçoban	Karayazı	Köprüköy	Narman	Oltu	Olur	Palandöken	Pasinler	Pazaryolu	Şenkaya	Tekman	Tortum	Uzundere	Yakutiye
İl Müdürü																				
İl Müdür Yardımcısı																				
Şube Müdürü																				
İlçe Müdürü	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
AVH																				
GİH	1	3	1		1		1	1	3	3	2	2	1	1		1			1	3
THS	7	15	6	4	3	3		1	5	3	6	1	29	9		2	2	7	3	24
SHS		12	3	5	7	2	2	1	5	5	2	1	6	6		2	2	3	2	11
YHS	1		1								1									
4/B Sözleşmeli	6	2	2	7	7	5	7	8	3	3	5	4	3	6	9	7	7	4		5
İşçi		3	4	5		1	1	1		2	2	1	2	2		1		6		4
Hizmet Alımı (Şoför vb.)																				
Toplam	16	36	18	22	19	12	12	13	17	17	19	10	42	15	10	14	12	21	7	48

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı

Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

<https://erzurum.tarimorman.gov.tr/>

ErzurumTarim

erzurumtarim

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
ERZURUM İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Adres:
Muratpaşa Mah. Ömer Nasuhi Bilmen Caddesi No:12 Yakutiye/ERZURUM